

3 Aruba

Schuldquote Aruba aanzienlijk lager dan eerder berekend

6 Economie

Akkoord over cabine-cao KLM nog ver weg

9 Wereld

Saudiër schiet mensen dood op basis VS

12 Sport

Ajax laat zich verrassen door sterk Willem II

Premier Evelyn Wever-Croes (MEP):

‘Raad voor Ouderen (RaVO) mogelijk eerste kwartaal van start’

ORANJESTAD — De ouderenraad die bij het aantreden van het Kabinet Wever-Croes werd aangekondigd, lijkt er nu echt te komen. De ouderenraad zal bij het Secretariaat van de Sociaal Economische Raad (SER) worden ondergebracht. Premier Evelyn Wever-Croes verwacht dat de raad in het eerste kwartaal van 2020 van start kan.

De ouderenraad heet ‘De Raad voor Ouderen (RaVO)’, laat premier Wever-Croes aan de *Amigoe* weten. “De instelling van een ouderenraad is in het regeerakkoord ‘Hunto Pa Aruba’ opgenomen maar is ook een van de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties”, vertelt Wever-Croes.

Zelfstandige raad

In augustus van dit jaar stelde de premier, die ouderenzorg in haar portefeuille heeft, per ministeriële beschikking een commissie aan die zich moest buigen over de instelling van een ouderenraad. Deze ‘Technische Commissie Ouderenraad’ (TCO) zal ergens rond de jaarwisseling een rapport uitbrengen aan de premier, met aanbevelingen rond de instelling, inrich-

ting, doel- en taakstelling, maar ook de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de RaVO.

Samenstelling

In maart van dit jaar trad de gepensioneerdorganisatie OPPA naar buiten omdat het geen duidelijkheid zei te krijgen rondom het totstandkomingsproces van de ouderenraad, waar zij graag samen met Grupo Nucleo een stem in wilden krijgen. “Onze groep bevat 21 tot 22.000 mensen en het aantal hulpbehoevenden wordt steeds groter, terwijl wij niet merken dat er op dit gebied iets gedaan wordt”, verklaarde OPPA-voorzitter Ivo Valdes in de *Amigoe*. Hij benadrukte dat mensen op leeftijd zelf een stem moeten krijgen in de ouderenraad.

Over de samenstelling van de Raad voor Ouderen en andere details zegt de premier nog niets te kunnen zeggen, behalve dat de RaVO een op zichzelf staande raad wordt met eigen taken en bevoegdheden. De RaVO zal worden ondersteund vanuit het Secretariaat van de SER.

Instellingbesluit

Om het mogelijk te maken de RaVO onder te brengen bij het Secretariaat van de SER, zal het instellingsbesluit van het Secretariaat van de SER moeten worden aangepast. Het Secretariaat van de SER bedient nu alleen de Sociaal Economische Raad, een onafhankelijk overleg- en adviesorgaan dat de regering adviseert over allerlei belangrijke onderwerpen van sociaal-economische aard. “Zodra het eindrapport door de TCO is ingediend, kan ik de nodige formele stappen ondernemen om de RaVO in te stellen”, laat de premier weten.

Vervolg op pagina 3

Brand op school

Foto: Nadine Sitas

ORANJESTAD — Je moet er niet aan denken, brand op je school. Toch was dat wat er gisteren rond het middaguur gebeurde bij de St. Aloysiuschool in Oranjestad. Gelukkig betrof het maar een simulatie, maar wel een levensechte met een rookmachine, het brandalarm dat loeide en echte brandweermannen. Alle klassen evacueerden snel uit het gebouw volgens de regels die ze geleerd hebben de afgelopen week. Verder kregen de kinderen gisteren les van de brandweer, slachtofferhulp, het KPA, de ambulancedienst en ook les in zelfverdediging.

Prinses Amalia 16 geworden

DEN HAAG — De prinses van Oranje is vandaag zestien geworden. Prinses Amalia krijgt geen groot verjaardagsfeest, zei koningin Máxima vorige week. De kerstvakantie nadert en op school is er nog veel te doen. Amalia heeft op 10 december bovendien de uitvoering van de mede door haar tot stand

gekomen musical ‘Het Kerstklooster’ in de Koninklijke Schouwburg in Den Haag. Koning Willem-Alexander maakte ter gelegenheid van haar zestiende verjaardag van zijn oudste dochter een foto in de achtertuin van Paleis Huis ten Bosch in Den Haag, die vandaag gepubliceerd mocht worden.

AIVD belooft betere communicatie na kritiek

DEN HAAG — De AIVD belooft de communicatie te verbeteren na de kritiek van de toezichthouder (CTIVD) op de inlichtingendienst. Die stelt in een rapport dat de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst in de zaak van het Cornelius Haga Lyceum in Amsterdam gelijk had om te waarschuwen voor radicaalislamitische (salafistische) invloeden, maar dat de AIVD in de kwestie ook flinke stekken heeft laten vallen.

“De AIVD waarschuwt al langer dat aspecten van het salafisme voor sommige aanhangers kunnen bijdragen aan radicalisering. Onze waarschuwing voor dit risico op termijn bij het Cornelius Haga Lyceum blijft ook na onderzoek door de CTIVD overeind staan”, reageert AIVD-baas Dick Schoof. “Uiteraard nemen we de

verbeterpunten van de CTIVD over de communicatie met diegene die onze informatie ontvangen ter harte.”

De CTIVD spreekt van ‘substantiële gebreken’ van de AIVD. Zo had de dienst duidelijker moeten zeggen wat hij niet wist. Sommige berichten mochten niet naar iedereen gestuurd worden, dat was ‘onrechtmatig’, oordeelt de toezichthouder.

Verantwoordelijk minister Ank Bijleveld neemt de kritiek dat de dienst op onderdelen tekort is geschoten serieus, zegt ze in een reactie aan de Kamer. De AIVD heeft volgens haar al een aantal maatregelen genomen. “Het interne beleid en de werkprocessen zijn verder aangescherpt, zodat besluitvorming over gegevensverstrekking nog uitgebreider wordt vastgelegd.”

‘Johnson nipt winnaar televisiedebat’

Ruc-APP

MAIDSTONE — De Britse premier Boris Johnson is volgens een opiniepeiling nipt de winnaar van het BBC-televisiedebat met Labour-leider Jeremy Corbyn dat gisteravond werd gehouden. Dat meldt *Sky News*.

Van de respondenten die aan de peiling van marktonderzoeker YouGov meededen,

zei 52 procent dat Johnson het beste presteerde, 48 procent vond Corbyn de beste.

De twee stonden tegenover elkaar in het laatste televisiedebat voorafgaand aan de parlementsverkiezingen op 12 december. Het debat wordt gezien als de laatste kans voor Corbyn om Johnsons voorsprong in de peilingen te drukken.

VS en Iran ruilen gevangenen

DUBAI — De VS en Iran hebben gevangenen uitgewisseld. Dat hebben de Iraanse minister van Buitenlandse Zaken Mohammad Javad Zarif en later de Amerikaanse president Donald Trump vandaag bekendgemaakt.

Een van de gevangenen is de Chinese Amerikaan Xiyue Wang, die in 2016 in Iran werd opgepakt en van spionage werd beschuldigd. Hij kreeg tien jaar gevangenisstraf opgelegd. In ruil voor zijn vrijlating laat Amerika de Iraanse bioloog Massoud

Soleimani gaan. Die zat sinds oktober 2018 vast omdat hij sancties tegen Iran zou hebben geschonden met een poging bepaalde chemicaliën naar dat land te exporteren. Bij de ruil speelde Zwitserland een rol. Dat land vertegenwoordigt de VS in Iran. De Iraanse minister dankte de Zwitserse regering. Dat deed ook Trump, die na de ruil een verklaring liet uitgaan. Daarin zegt hij dat het bevrijden van alle Amerikanen die worden vastgehouden ‘van vitaal belang’ is voor zijn regering.

HOLIDAY

YARD SALE

10% OFF

PAVERS

5cm & 6cm

17% OFF

SPLITBLOCK

Hollow 6"

15% OFF

PLASTERING SAND

15% OFF

LIME SAND

LIME CHIPS

LIME STONES

HOLIDAY DISCOUNT ON

REGULAR BLOCKS & READY-MIX CONCRETE

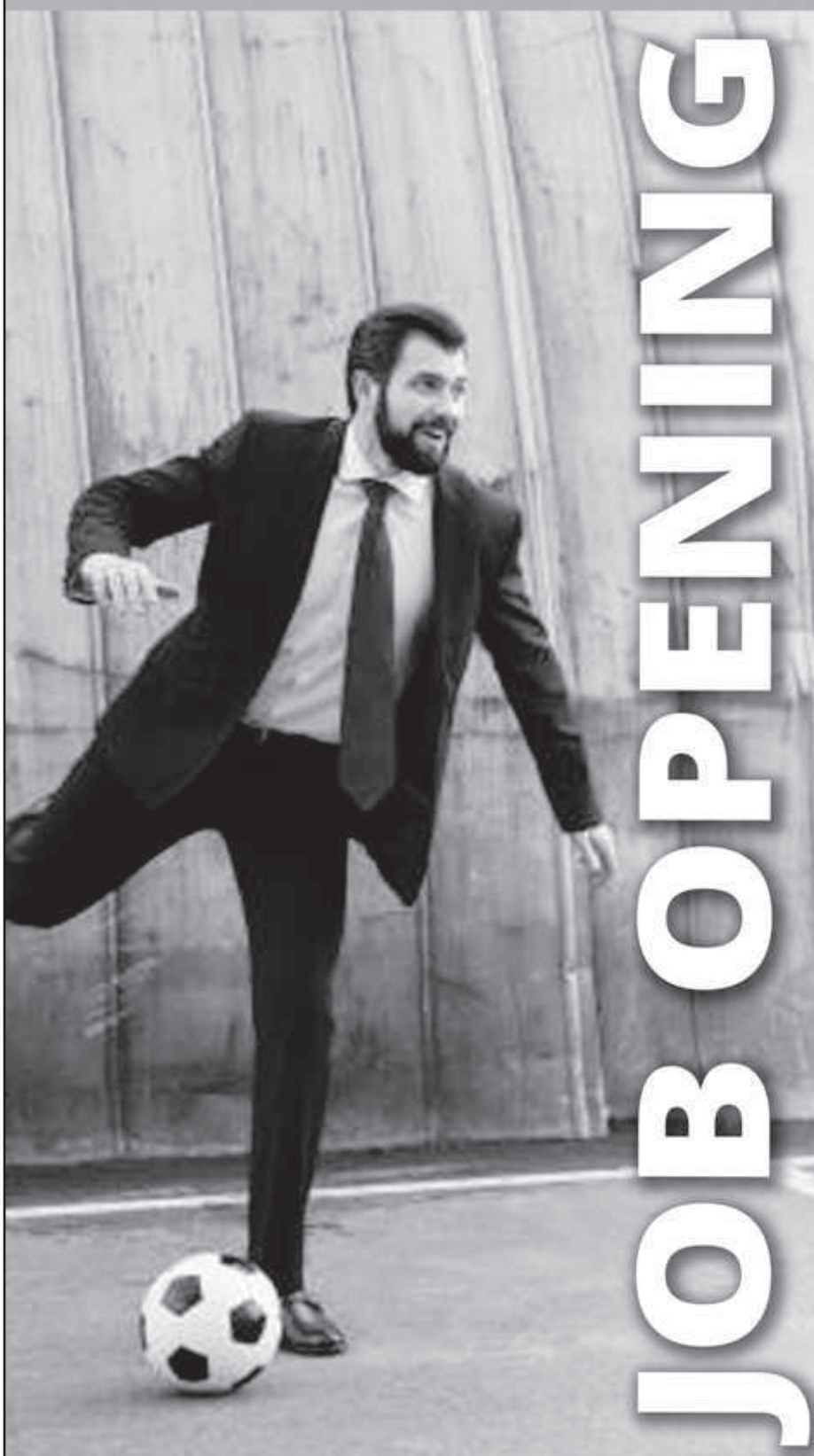
SPECIAL CORNER: UP TO 30%

DATE: 7 DECEMBER 2019

ATCO CONCRETE BARCADERA

8:00 AM - 12:00 PM

JOB OPENING

HEAD OF REFEREE

JOB OVERVIEW

The Head of Referees principal role is to manage and develop all aspects of refereeing within the Arubaanse Voetbal Bond (AVB). The Head of Refereeing is responsible for leading the team of referees and implementing the strategy as defined by the Executive Committee of the AVB. This includes planning, administration and management of assignments as well as education, assessment and development programs for referees at all levels in football. The Referee Department is a requirement of FIFA.

Responsibilities and Duties

- Support the Football Federation Secretariat and Referee Committee in the day-to-day operations of refereeing activities
- Works closely with and support all internal departments in a collaborative manner focused on teamwork and ensuring the success of the project deliverable or subject matter
- Support the Confederations' Refereeing Departments with associated programs
- Prepare year planning and budget for the Referee Department
- Coordinate courses and events
- Provide management direction and support for refereeing events, courses and competitions
- Communicate and coordinate with FIFA/CONCACAF with all refereeing matters
- Create reports (Technical and otherwise)
- Manage logistic requirements
- Create videos, training clips and other productions related to refereeing

General:

- Advise the president, and other key members of senior management on Referee management and policy matters.
- Contribute to the development of AVB's strategic goals and objectives.
- Serve as the management liaison to the Executive Committee and referee committee.
- Maintain continuous lines of communication.

The procedure consists of several phases. In the first phase candidates are asked to hand in a resume and motivation letter (in English or Dutch).

Please send an application before Friday 13 December 2019 to info@avbaruba.com.

All candidates that applied will be informed in the week of 15 December.

For questions regarding the position or recruitment procedure, contact ing. Richard Dijkhoff of Reynaldo Geerman by + 2975877357 or info@avbaruba.com.

Schuldquote Aruba aanzienlijk lager dan eerder berekend

ORANJESTAD — De schuldquote van Aruba valt aanzienlijk lager uit dan op basis van cijfers van de Centrale Bank van Aruba (CBA) was berekend. Dat is het resultaat van een toets door rekeninstituut CARTAC van een herberekening van het nationaal inkomen door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Volgens Financiën-minister Xiomara Ruiz Maduro (MEP) is dat goed nieuws voor Aruba.

CARTAC (Caribbean Regional Technical Assistance Centre) is een van de regionale bureaus van het Internationaal Monetair Fonds (IMF). “CARTAC is benaderd om samen met het CBS de ‘deflator’ (een maatstaf voor de prijsveranderingen in de economie, red.) onder de loep te nemen”, laat minister van Financiën Ruiz-Maduro aan de *Amigoe* weten. Die ‘deflator’ wordt berekend door het nominaal bruto binnenlands product (bbp) te delen door het reële bbp.

Schuldquote

Voor het bepalen van de schuldquote (de nominale staatsschuld uitgedrukt als percentage van het nationaal inkomen, red.) van het Land is een juiste berekening van het bbp essentieel. En omdat er twee bbp-cijfers circuleren, bestaan er ook twee cijfers over de schuldquote: 86 procent versus 76 procent. De schuldquote van 86 procent leunt op een bereke-

ning van het nationaal inkomen door de CBA, die van 76 procent op een schatting van het nationaal inkomen door het CBS. Volgens minister Ruiz-Maduro baseerde het CBS zich daarbij op ‘Nationale Rekeningen’ welke een ‘realistischer’ beeld geven van het werkelijke nationale inkomen. De naar Aruba overgevlogene rekenmeesters van CARTAC lijken haar nu gelijk te geven.

Goed nieuws

CARTAC stelt dat Aruba nominaal een hoger bbp heeft dan voorheen door de Centrale Bank was geprojecteerd. De berekeningen van het CBS voldoen aan de internationale normen. Ruiz-Maduro stelt dat het CBS volgens CARTAC zelfs ‘conservatief’ was in haar berekeningen. Zij beschouwt de toets van CARTAC als ‘goed nieuws’. “Met deze validatie kunnen lokale instanties, het CAft (College Aruba Financieel Toezicht) en inter-

ationale ratingsbureaus de cijfers van CBS gebruiken voor hun financiële evaluatie.” Ruiz-Maduro benadrukt dat de hoogte van de staatsschuld in absolute termen hetzelfde is gebleven. “Door een hogere bbp wordt de staatsschuld ten opzichte van de bbp echter lager dan voorheen het geval was op basis van projecties van de CBA.”

Renteverplichtingen

Tijdens een presentatie na het doorlichten van de staatsfinanciën in oktober, maakte CAft-voorzitter Raymond Gradus al melding van de ‘herberekening’ van het nationaal inkomen door het CBS. Ook hij stelde dat het voor de nominale schuldpositie van de Arubaanse overheid niet uitmaakt. “Die blijft gelijk en eigenlijk pakt alles boven de 45 procent negatief uit voor de economie”, benadrukte Gradus die in het dagelijks leven hoogleraar bestuur en economie is aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. Volgens hem drukt een grote staatsschuld door torenhoge renteverplichtingen dermate zwaar op de staatsbegroting, dat dit ten koste gaat van overdrachtsuitgaven zoals de pensioenen.

ciscus College. Zij reden rond in een witte en een blauwe auto en probeerden kinderen in de auto te lokken met snoep, waaronder chocolade. De school vertelde toen aan de *Amigoe* dat de eerste melding die binnenkwam was van een meisje, dat op dat moment naar huis liep met haar kleine zusje.

Zij werd meerdere malen aangesproken in de dezelfde straat waar de Tercel-rijder nu actief is, namelijk de Driemasterstraat. Deze straat geldt als een plek waar zich daklozen ophouden. Na meerdere meldingen werd uiteindelijk in maart de politie ingeschakeld die in de buurt ging patrouilleren.

Wederom melding kinderlokker rond St. Franciscus College

ORANJESTAD — Het St. Franciscus College in Madiki maakt voor de tweede keer dit jaar melding van het feit dat een onzure man zich ophoudt rond hun school. De man zou rondrijden in een groene Tercel en lopende en fietsende kinderen aanspreken met de woorden dat hij ze in plaats van hun ouders komt ophalen.

De school waarschuwt alle ouders via de St. Franciscus College Facebookpagina. Samen met bijgevoegd plaatje met daarop ‘attentie’ schrijft de school dat zij het bericht hebben ontvangen van een bezorgde ouder die hen heeft gebeld om te vertellen dat een Tercel-rijder kinderen aanspreekt en hen probeert mee te lokken. Het bericht is inmiddels al rond de 270 keer gedeeld. De man zou zich vooral ophouden in de omgeving van de Driemasterstraat. Het Korps Politie Aruba-woord-

voerder (KPA) Lito Lacle kon vanochtend niet aan deze krant bevestigen of de school ook contact heeft gezocht met de politie en of er voor de zekerheid extra patrouille of beveiliging is gestuurd naar de desbetreffende school.

Eerdere melding

Het is de tweede keer dit jaar dat de school melding maakt van mogelijke kinderlokken. In maart schreef deze krant dat er toen twee mannen actief waren in de omgeving van het St. Fran-

‘Raad voor Ouderen (RaVO) mogelijk eerste kwartaal van start’

Vervolg van pagina 1

Wever-Croes benadrukt dat het ‘zeer wenselijk’ is dat de ouderenraad RaVO vanaf het begin van zijn bestaan de secretariële ondersteuning heeft van het Secretariaat van de SER, waardoor de aanpassing van het instellingsbesluit van het Secretariaat van de SER van groot belang is. Ook TCO heeft zich daar volgens de premier over gebogen. Met het oog op deze aanpassing van het instellingsbesluit spreekt de premier de verwachting uit

dat de RaVO in het eerste kwartaal van 2020 officieel zou kunnen worden ingesteld.

Inkomenspositie

Het kabinet Wever-Croes uitte eerder haar zorgen over ouderen in de Arubaanse samenleving. Redenen voor deze zorgen zijn het gebruik van fysiek geweld tegen en de verwaarlozing van ouderen. Een ander punt van zorg is de inkomenspositie van veel ouderen. “Een heleboel ouderen komen niet rond van hun aov-uitkering

(Algemene Ouderdomsverzekering, red.)”, verklaarde de premier afgelopen oktober. In de *Amigoe* vertelde ze dat haar kabinet de pensioenen graag wil verhogen, maar dat ze nog niet weet hoe ze dat gaat financieren, vanwege de druk die er vanuit Nederland staat op de overheidsfinanciën, de bedreiging van het College Aruba financieel toezicht (CAft) en het risico op een aanwijzing.

Reforma fiscal

Wel benadrukte ze dat de regering ouderen fiscaal is tege-

Lerarenvakbond sluit zich aan in strijd tegen wiet

Simar: ‘Legalisatie cannabis fataal voor onderwijs’

ORANJESTAD — Lerarenvakbond Simar sluit zich aan bij de politievakbond SPA in de strijd tegen de legalisering van cannabis. Dit omdat zij stellen dat legalisatie ‘fataal is voor het onderwijs’. Scholen kampen volgens Simar nu al met leerlingen die wiet gebruiken, alsook met jongeren die dit op school verhandelen.

Dat maakt de lerarenvakbond bekend in een brief waarin uiteengezet wordt dat cannabis een negatieve uitwerking heeft op het leervermogen van een leerling. “Het veroorzaakt een negatieve werking op de emotie en beperkt de motivatie. Als opvoeders zijn wij ervan bewust hoe belangrijk motivatie is voor de ontwikkeling van een leerling.”

Simar stelt contact te hebben gezocht met verschillende instanties die met verslaving te maken hebben alsook met diverse schoolbesturen op Aruba. Die maakten hen duidelijk dat ze een ‘stijgende lijn’ zien in het aantal meldingen van leerlingen die cannabis gebruiken. “Consultorio pa Asuntunan di Adicion op Aruba heeft laten weten dat de aantal begeleidingsgroepen voor leerlingen die cannabis gebruiken gro-

ter worden. Fundacion Anti Droga na Aruba heeft tijdens het geven van verschillende lezingen op scholen geconstateerd dat er in de sociale omgeving van leerlingen ook veel cannabisgebruik voorkomt”, schrijft Simar in de brief.

Daarnaast gaven schoolbesturen Simar aan dat ze niet alleen problemen hebben met leerlingen die cannabis gebruiken, maar ook problemen hebben met leerlingen die dit op school verhandelen. “Het is zo erg dat het cannabisprobleem nu ook op basisscholen voorkomt. Op basis van de bovengenoemde informatie is te constateren dat het gebruik van cannabis onder de leerlingen op Aruba hoog is en alsnog blijft stijgen. Daarom heeft het bestuur van Simar besloten zich aan te sluiten bij het

standpunt van SPA, om ‘nee’ te zeggen tegen het legaliseren van cannabis.”

Medicinale cannabis

De discussie omtrent legalisatie van cannabis speelt al langer. Echter betreft het op het eiland niet de volledige legalisatie van cannabisgebruik, maar gaat het om de invoering van medicinale cannabis. Begin dit jaar werd er een conceptwet hiervoor ingediend bij de Raad van Advies. Hieruit wordt duidelijk dat de regering werkt aan een ‘over de counter’-verkoop van voedings-supplementen voor medicinaal gebruik van cannabis. Ook moet het straks volgens plan mogelijk worden dat huisartsen en specialisten op recept cannabidiol (cbd) kunnen voorschrijven. Volksgezondheid-minister Dangui Oduber (MEP) vertelde na aankondiging van de conceptwet dat, zodra de wetgeving erdoor is, medicinaal gebruik van cannabis stapsgewijs wordt ingevoerd. Dat gebeurt volgens plan in twee fasen die simultaan lopen. De eerste fase is het le-

galiseren van cbd in de vorm van olie, capsules en crème. Deze producten hebben een laag thc-gehalte (tetrahydrocannabinol). Vooral patiënten die diabetes hebben, epilepsie of artritis, of die lijden aan depressie, hebben hier baat bij. De tweede fase is cannabis als medicatie te erkennen, door geneesmiddelen met een hoog thc-gehalte toe te staan als geneesmiddel. Oduber zei eerder al dat dit vooral gericht is op kankerpatiënten.

‘Marihuana blijft marihuana’

Politievakbond SPA stelt ieder geval volledig tegen de legalisatie van welke vorm van cannabis dan ook te zijn en hierover niet van gedachten te willen veranderen. “Ze kunnen er een mooie naam aan geven, zoals medicinale wiet, maar marihuana blijft marihuana.” De vakbond zegt zelf dagelijks geconfronteerd te worden met de effecten van wiet op de samenleving, op families en ouders die lijden onder het cannabisgebruik van hun kinderen.

Meisje doorbreekt statistieken

Trisomie 18-strijder Lunah Rijksen 4 jaar

ORANJESTAD — De kleine Lunah Rijksen, die vlak na haar geboorte in 2015 al beroemd werd op Aruba aangezien ze ter wereld kwam met de met de chromosoomafwijking trisomie 18, is deze week vier jaar oud geworden. Met haar huidige behaalde leeftijd doorbreekt ze de statistieken, aangezien kinderen met deze afwijking over het algemeen een zeer lage levensverwachting hebben.

De ouders plaatsten een foto van hun dochter op de Facebookpagina The Light of Lunah, waar het hele proces van het meisje sinds haar geboorte gevolgd kan worden. Bij de foto staat geschreven dat Lunah ‘sinds haar geboorte haar eigen verhaal schrijft en niet datgene volgt dat haar was voorgeschreven’.

Trisomie 18

Medici schetsten bij haar geboorte namelijk een somber beeld, de kans dat Lunah een jaar zou leven, werd gesteld op minimaal. Kinderen die met trisomie 18 worden geboren hebben namelijk een extra chromosoom, waardoor ze worden geboren met een groeiachterstand en een laag geboortegewicht. Andere specifieke kenmerken zijn over het algemeen geboren worden met een kleiner gezicht en hoofd en een verstandelijke achterstand, alsook een hartafwijking. Tot op de dag van vandaag

is hartfalen nog steeds een grote bedreiging van het leven van het meisje.

Strijd met AZV

Twee maanden na haar geboorte startten de ouders van Lunah een donatiecampagne voor de behandeling voor hun dochter. Dit omdat de AZV de kosten niet wilde dekken. “We gaan niet alles uit de kast halen, zeiden de doktoren al toen zij net drie weken was en de aandoening werd geconstateerd”, zei de moeder Liandha Garcia toentertijd tegen de media. De zorgverzekering kreeg vervolgens een stortvloed aan negatieve reacties over zich heen.

Sindsdien voeren de ouders een strijd met de AZV om de kosten voor de behandelingen van Lunah vergoed te krijgen. De zorgverzekering beroept zich echter op de regels waaraan zij zich moet houden, regels die vergoeding van dergelijke kosten

Foto: Light of Lunah

in de weg staan. De AZV vergoedt volgens de verordening geen hart-, long- en levertransplantaties en ook geen ongebruikelijke behandelingen. De behandeling van Lunah zou op basis van die regels niet vergoed hoeven

te worden. In hoger beroep stelde het gerecht afgelopen oktober vast dat de AZV de kosten voor de behandeling inderdaad niet hoeft te betalen, aangezien de weigering van vergoeding binnen de regels van de organisatie valt.

Regering buigt samen met CAP over vraagstuk gasexploratie

ORANJESTAD — De regering gaat samen met de Company Arubano di Petroleo (CAP) om de tafel om advies in te winnen of de regering de zoektocht naar gas in de Arubaanse wateren gaat doorzetten met een nieuwe partner, of dat ze, gezien de huidige resultaten, stoppen met de gasexploratie.

Dat maakt premier Evelyn Wever-Croes (MEP) bekend. “We gaan hier de tijd voor nemen om het beste advies op tafel te krijgen waarbij rekening wordt gehouden met het Land, alsook met de natuur en het milieu”, maakt zij duidelijk in een bericht aan de pers. Wat precies de deadline van de adviesinwinning gaat zijn, maakt zij niet duidelijk. Wel stelt ze dat als de beslissing is genomen, ze dit zal delen met de samenleving. De opties die de regering nu op tafel heeft liggen zijn enerzijds het zoeken naar een nieuwe partner of anderzijds het volledig stoppen met de gasexploratie.

Repsol vertrekt

Deze krant schreef deze week dat CAP bekend maakte dat Repsol stopt met het zoeken naar fossiele brandstoffen in de territoriale wateren van Aruba. Hiermee komt een einde aan het contract van zeven jaar dat de oliemaatschappij had met CAP. Het boorgebied Bon Bini-1X, ten noorden van Aruba, bleek een ‘dryhole’ te zijn. De gegevens van de proefboringen op deze locatie zijn vergeleken met seismische gegevens van 2014 en 2015. Op basis hiervan zijn de ‘prospects’ geëvalueerd en heeft de oliemaatschappij vastgesteld dat het door het financiële risico niet de

moeite waard was om verder te gaan met de exploratie. Helemaal aangezien de Franse oliemaatschappij Total de joint venture in 2018 verliet.

Wever-Croes maakt duidelijk dat alle kosten die met de afgelopen exploratie en boringen gemoed waren voor de rekening komen van het consortium Repsol en daarom niet betaald hoeven te worden door het Land Aruba.

UIT BEELD – IN BEELD

Eén foto zegt meer dan duizend woorden. Het kan intrigeren, emotio-neren en choqueren of voor eeuwig op je net-vlies worden gebrand. De *Amigoe* zoekt wekelijks de meest indrukwekken-de en mooie foto's uit die de krant om redactionele redenen net niet hebben gehaald.

Liefde

Het I love Aruba uithang-bord dat voorheen voor het Bestuurskantoor stond maar weg moest toen het monu-mentale pand werd opge-knapt, heeft zijn nieuwe plek gevonden. De bij toeristen populaire fotolocatie ligt nu naast het Welcome Plaza bij de haven. De tram loopt er vlak langs.

Foto: Bright Bakery

Verrast

Blijde en verraste gezich-tes deze week bij de Reina Beatrix School. Dit omdat

Verrast

de kinderen werden vereerd met een bezoek van vertegen-

woordigers van de Bright Ba- kery die persoonlijk kwamen

vertellen dat zij de winnaar waren van een kunstwed- strijd met het thema 'Rechten van het kind'. De kinderen hadden een werk in elkaar gezet met gerecycled mate- riaal en wisten hiermee bi- oscoopkaartjes voor de school binnen te slepen.

Lantaarnpaal

Dit is de nieuwe huisvesting van van de John F Kennedy School aan het begin van de Stadionweg in Oranjestad. Maar wat doet die lantaarn- paal midden op de weg? Komt er wellicht een mid- denberm, een vluchtheuvel, of was er een overijverige sta- giaire aan het werk? Een na- dere verklaring kan gestuurd worden naar arubaredactie@amigoe.com.

Jezus is de weg

Zondagmiddag op de rotonde bij de Santa Anna-kerk in Noord, de letters staan wat door elkaar, maar voor wie het wil weten laat de bood- schap aan geen duidelijkheid over. "Het leven van Jezus is de waarheid en de weg." Gespot tijdens een fietstocht naar Palm Beach.

Foto: Nadine Salas

Liefde

Jezus is de weg

Lantaarnpaal

Gemeenschappelijk
Hof van Justitie

Het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, St. Maarten en van Bonaire, St. Eustatius en Saba is belast met de rechtspraak in het gehele Caribische gedeelte van het Koninkrijk der Nederlanden.

Het Gemeenschappelijk Hof werkt als een zelfstandige organisatie ter verdere professionalisering en efficiëntie van de rechtspraak.

Voor het Gemeenschappelijk Hof, standplaats Aruba roepen wij kandidaten op voor de volgende functie:

Gerechtssecretaris (Fiscaal Jurist)

Wat ga je doen?

Je werkt samen met de rechter aan de behandeling van belastingzaken. De kern van het werk is het schrijven van concept-uitspraken. Je bereidt zaken voor en overlegt hierover tijdig met de rechter. Op zitting treed je op als griffier. Na afloop overleg je met de rechter over de uitkomst van een zaak en schrijf je de concept-uitspraak. Je verzamelt relevante wetgeving, jurisprudentie en vakliteratuur.

Wat we je bieden?

Je komt te werken in een dynamisch en hecht team waarin voor Aruba, Curaçao, Sint Maarten en de BES-eilanden het hele scala van belastingzaken wordt behandeld. Het werk is afwisselend en je kunt in korte tijd veel leren.

Wat je verder van ons mag verwachten:

- een ontwikkeltraject op maat om te worden opgeleid tot senior gerechtssecretaris.
- afhankelijk van kennis en werkervaring word je geplaatst in schaal 9 met een brutosalaris tussen Afl. 4.380,- en Afl. 6.065,- of schaal 12 met een brutosalaris tussen Afl. 6.578,- en Afl. 8.173,- bij een 40-urige werkweek.
- verlof van minimaal 176 vakantie-uren bij een werkweek van 40 uur.
- vakantiegeld 8½%.
- pensioenopbouw volgens het APFA.
- mogelijkheden voor opleiding om jezelf te blijven ontwikkelen.
- aandacht voor een gezonde balans tussen werk en privé.

Wat we van je vragen?

Je voldoet in ieder geval aan de volgende vereisten:

- afgeronde universitaire studie fiscaal recht of fiscale economie;
- praktijk- en schrijfervaring strekken tot aanbeveling;
- ook pas afgestudeerden komen in aanmerking;
- goede planner die werkzaamheden weet te prioriteren;
- flexibel: je kunt je gemakkelijk aanpassen en snel schakelen;
- je vormt en geeft je eigen mening.

Interesse?

Zoek jij inhoudelijke veelzijdigheid en uitdaging en wil je een bijdrage leveren aan het functioneren van de rechtsstaat? Dan is deze functie bij het Gemeenschappelijk Hof van Justitie iets voor jou.

Je sollicitatiebrief met cv kun je uiterlijk 31 december 2019 indienen bij Ernesto Kross, vestigingsmanager van het Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ernesto.kross@caribjustitia.org.

Heb je eerst nog vragen? Neem dan contact op met Ester Croes-Kelly, medewerker personeelszaken, tel. +297-5265432. Een schrijfpodracht, een medische keuring en een antecedentenonderzoek maken deel uit van de sollicitatieprocedure.

Prijsverhoging Amigoe

Gewaarde lezer, allereerst willen wij u bedanken voor het feit dat u geabonneerd bent op de Amigoe. Wij waarderen uw keuze om onze krant te lezen en waarderen uw loyaliteit als trouwe lezer.

Amigoe di Aruba deelt u hierbij mede dat vanaf 1 januari 2020 de prijs voor abonnementverkoop aangepast zal worden.

De abonnementsprijs voor de Amigoe wordt met 2 florin per maand verhoogd. De prijs voor een losse krant blijft 1,75 florin.

Vanaf 1 januari 2020 kost het abonnement bij Amigoe di Aruba, net zoals bij de andere kranten, 38 florin per maand.

Uiteraard zal de Amigoe di Aruba met dezelfde passie het nieuws blijven brengen en de lezers kunnen blijven genieten van de Napa die elke maandag uitkomt en daarnaast het nieuwe Topixs tijdschrift dat vier keer per jaar uitkomt.

De Amigoe presenteert met trots een nieuw product, een primeur in de magazinewereld. Het betreft het nieuwe lifestyle magazine Topixs. Het is niet zomaar een magazine, ons nieuwste tijdschrift sluit aan bij onze multiculturele maatschappij met niet één, niet twee, met maar liefst vier talen: Nederlands, Papiaments, Engels en Spaans.

Met Topixs hopen we niet alleen onze samenleving te entertainen, maar ook te informeren over een scala van onderwerpen, culturele dialogen die cruciaal zijn voor het eiland. Door de verhalen die er het meest toe doen op een eerlijke en relevante manier te brengen, zijn we ervan overtuigd dat we deze culturele en duurzame beweging bereiken.

Wij waarderen uw medewerking,

Management

AMIGOE
Meer dan alleen een krant!

topixs
Lees,like ycomparti

AOS!
AMIGOE OP SCHOOL

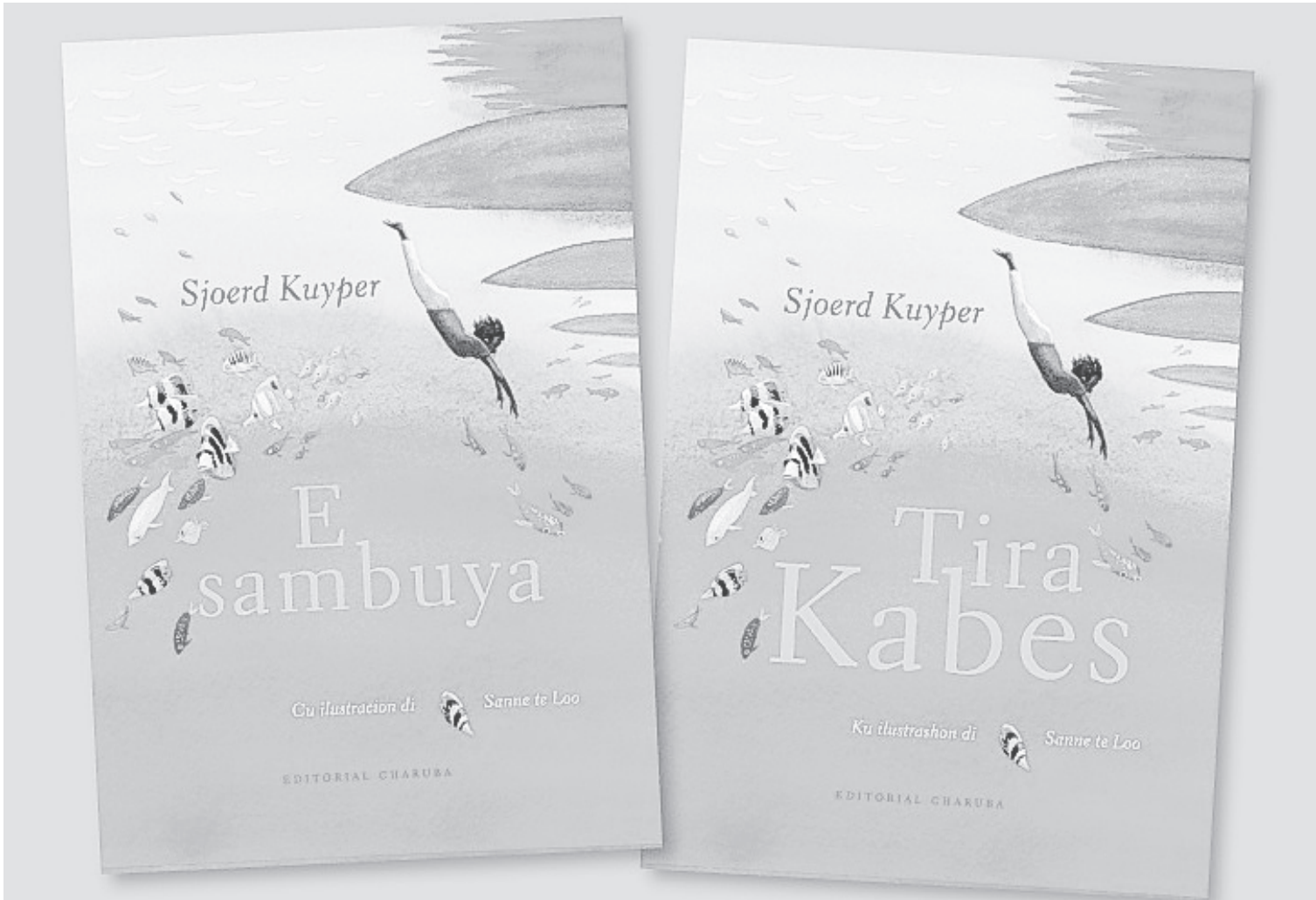
Sjoerd Kuyper: De duik

Drie vertalingen in woord en beeld

ORANJESTAD — Criticus Wim Rutgers, werkzaam in het literatuurgebied van Aruba, de voormalige Nederlandse Antillen en Suriname, neemt de lezer in dit artikel mee op de weg van de vertaling van het boek *De duik*, geschreven door Sjoerd Kuyper in het Papiamentu en Papiamentu.

Het begon als een spannend jongensboek op 23 november 2017 tijdens de tweede dag van de vierde Caran-conferentie – de Caribische Associatie voor Neerlandistiek – op de Universiteit van Aruba, toen de bekende Nederlandse auteur Sjoerd Kuyper een fragment voorlas uit zijn bekroonde jeugdroman ‘De duik’, dat zich helemaal op Curaçao afspeelt rond de pontjesbrug die in Willemstad de wijken Punda en Otrobanda verbindt. Ramon Todd Dandaré was zo enthousiast over het verhaal dat hij opmerkte dat het boek het verdiende in het Papiamentu vertaald te worden. Met die opmerking kon hij niet meer terug om vervolgens aan te bieden die vertaling zelf te zullen gaan maken. En dat gebeurde, zodat op 19 november 2019 deze vertaling, *E sambuya*, officieel gepresenteerd kon worden in de aula van de University of Aruba. Dit was overigens niet de eerste vertaling die van eerder werk van Sjoerd Kuyper gemaakt werd. Olga Orman / Igma van Putte-de Windt en Evelyn Ruiz-Croes gingen Ramon voor met ander werk.

Drie ‘vertalingen’
Vervolgens nam Roy Colastica de taak op zich van deze Arubaanse vertaling een adaptatie naar het Papiamentu van Curaçao te maken, met de titel *Tira kabes*. Met de twee tekstuele vertalingen in het Papiaments en de prachtige en kleurrijke ‘vertaling’ in de vorm van illustraties door Sanne te Loo hebben we nu een Nederlandstalig origineel en een drievoudige vertaling in woord en beeld. Dat maakt het heel interessant deze drie vertalingen in woord en beeld met elkaar te vergelijken. Het bleek Roy Colastica al snel dat een eenvoudige adaptatie niet mogelijk was en dat het een eigen verta-

ling moest worden, met niet alleen een andere – fonologische – spelling maar dat er ook idiomatische verschillen gehonoreerd dienden te worden. Zo gaven ze alle drie al vertalend ook een eigen interpretatie aan het werk.

Twee vertalers en een illustrator
Dit leidde tot een bijeenkomst in de Arubiana van de Biblioteca Nacional Aruba, waar ervaringen werden uitgewisseld. Roy Colastica en Sjoerd Kuyper hebben een jarenlange band en vriendschap omdat Sjoerd tevens de schrijfcoach van Roy is. Als Colastica de tekst van Kuyper leest, hoort hij als het ware de hem bekende stem van de auteur. Ramon Todd Dandaré kent Curaçao natuurlijk uitstekend maar de auteur zelf veel minder of nauwelijks. Leidt zo iets tot een andere vertaling? Roy kon de auteur zelf raadplegen bij problemen, Ramon richtte zich op de tekst als zodanig die hij tot een eigen tekst transformeerde door zich intensief in die tekst in te leven. En Sanne te Loo die nog nooit op Curaçao was geweest, verkende het eiland met een intensief bezoek van twee weken om de tekst

te visualiseren voor een dubbelpubliek in Nederland en op onze eilanden. Ze slaagde daarin door alle traditionele clichés te vermijden en haar eigen beeld te schetsen. Alle drie kwamen zo als intermediair tot een drievoudig resultaat rond de auteursintentie en de vertalende interpretatie daarvan. Toen ik *De duik* herlas omdat de vertalingen nu gerealiseerd waren, dacht ik aan de zware taak die de vertalers op zich genomen hadden om de ingewikkelde tekst van de auteur recht te doen. *De duik* is een gecompliceerd verhaal waarin geschreven en gedrukte tekst in verschillende kleuren en nagenoeg alle mogelijke tekstuele genres gebruikt worden, zoals een reclame-tekst, reisverhaal, sprookje, filmscenario, toneeltekst, lied en gedicht, dagboek, sms-tekst, stripverhaal et cetera. Ik schrijf dit niet om lezers af te schrikken, want het verhaal is in zijn veelvormigheid heel leesbaar, maar als illustratie van de zware taak van de vertalers.

Voor alle leeftijden
Tegen het einde van het boek komt een hoofdstuk voor, ‘God geeft de bloemen wa-

ter’, dat de auteur tijdens de Caran-conferentie voorlas en waaruit één fragmentje: “Alle mensen zijn familie van elkaar. Misschien zijn we verdreven uit het paradijs, maar iedereen draagt in zijn hart nog steeds een bloem uit de Hof van Eden mee. En in die bloem zit het DNA van God. Moet je zien hoe God die bloemen water geeft vandaag!”

“Toch tur hende ta famia di otro. Podise nan a core cu nos fo’i paraiso, pero te ainda tur hende ta carga den nan curason un flor di e Hofi di Eden. Y den e flor ey tin e DNA di Dios. Mira con Dios ta duna e flornan ey awa awe!” (Ramon Todd Dandaré: *E sambuya*)

“Tur hende ta famia di otro. Por ta masha bon ku a kore ku nos for di paraiso, pero den nos kurason, ainda nos ta karga un flor for di Hofi di Eden. I den e flor ei tin e DNA di Dios. Bo mester mira kon Dios ta duna e flornan ei awa awe!” (Roy Colastica: *Tira Kabes*).

Verbinding
De duik verbindt lezers van alle leeftijden omdat

er voor iedereen wat te beleven valt. De een zal genieten van het verhaal, de ander van tal van eilandelijke herkenningpunten, een derde van intertekstuele verwijzingen naar bestaande genres en teksten. Kenmerkend voor goede literatuur is de meerduidigheid en een diversiteit aan interpretaties.

Het boek draagt drie titels die alle drie andere aspecten aantonen, maar volgens Colastica en Todd Dandaré is de eigenlijke symbolische drager van het verhaal de iconische pontjesbrug, die wat scheidt verbindt: de twee delen van Willemstad, boven en onder de waterspiegel, water en land, heden en verleden, de koloniale en de moderne tijd, problemen en oplossingen.

Het verhaal brengt bij nadere beschouwing een waaier van mogelijkheden teweeg, niet alleen in zijn postmoderne veelzijdigheid van vormen maar ook inhoudelijk en thematisch. Het waagstuk om van de pontjesbrug in de Sint Annabaai te duiken is zo een metafoor voor levensduur.

Aruba Wellness

Trottoir revolutie

Henry Does is arts en schrijver. Op deze plek verhaalt hij elke zaterdag over wellness-ervaringen in de natuur en andere contexten van Aruba. Voor reacties op deze column: henrydoes@hotmail.com.

Joan is taxichauffeur. Zij is blij met de splinternieuwe Watty Vos Boulevard, de nieuwe autoweg die van de luchthaven rechtstreeks naar de hotels loopt. Ze mag er harder rijden, 80 km per uur, en bovenal weet ze zich doorgaans bevrijd van fileleed. Het laatste scheelt haar inkomsten, omdat ze in de haar bemeten tijd minder ritten kan maken. Toch is dat niet Joan’s grootste satisfactie met de nieuwe weg naar zee. Zij woont niet ver van de Barbershop bij een van de grote rotondes van de weg. Ze heeft het inmiddels tot een routine gemaakt om na haar werk, als het zonlicht zachter is, met twee buurtvriendinnen stevig te wandelen op het ruime trottoir van de Boulevard. Wandelen met de passaatwind in de haren en strelend langs de benen en armen vindt ze zalig. Het wandelen heeft ze opgepakt op advies van de huisarts. Die had een te hoge bloeddruk gemeten en fors overgewicht vastgesteld. Ze heeft goed contact met haar huisarts en samen waren ze in goed overleg verschillende leefstijlfactoren nagelopen. Ze waren het erover eens. Haar zittende werk was een belangrijke

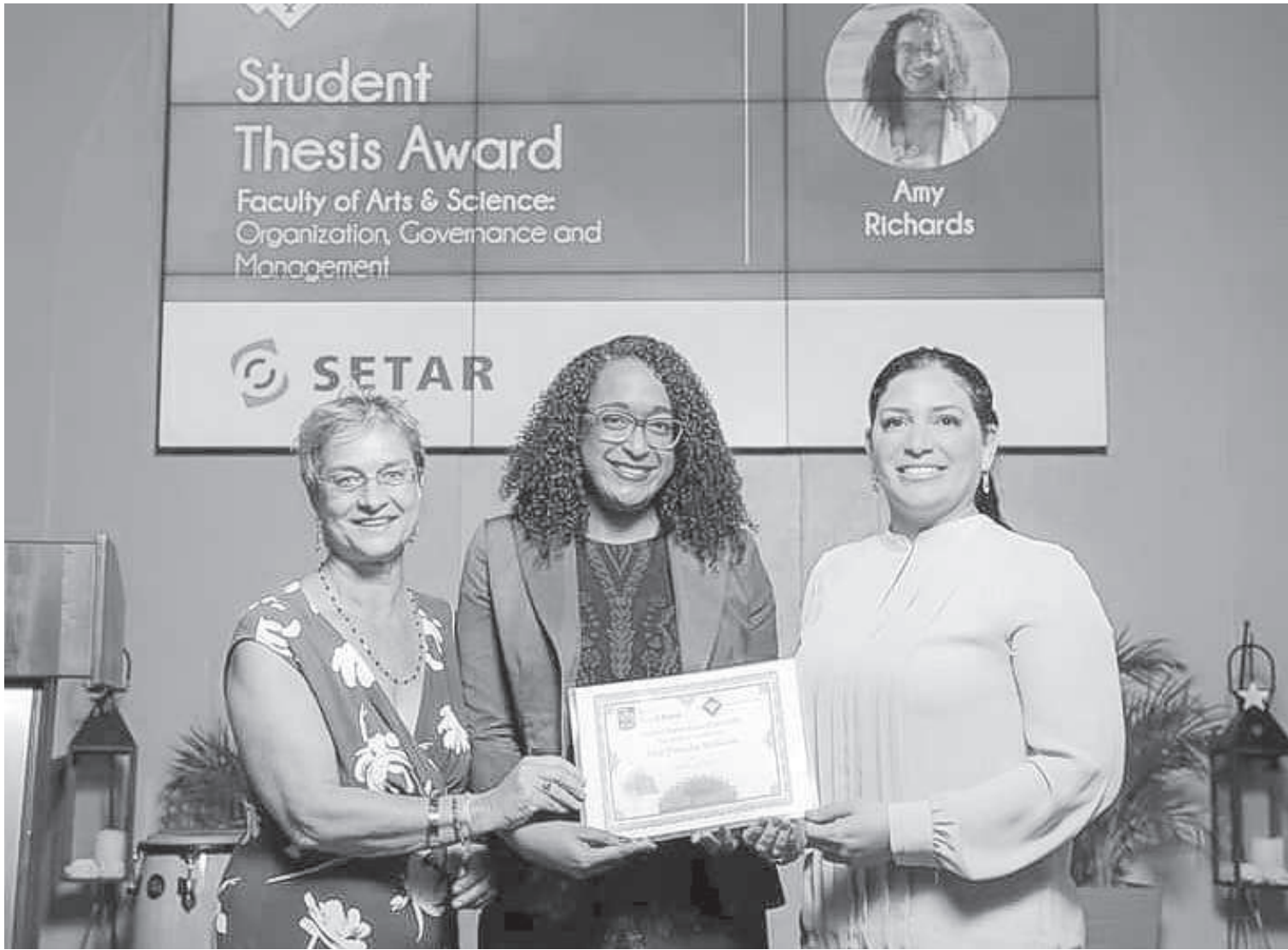
risicofactor. Hoewel ze ook moest opstaan om passagiers te helpen met hun koffers, vooral bij aankomst op Reina Beatrix, was dat toch te weinig beweging. Ze zat te lang en te lang aaneen. Met haar ‘Boulevard Walking’, zoals ze dat noemde, van de grote rotondes van de weg. Ze heeft het inmiddels tot een routine gemaakt om na haar werk, als het zonlicht zachter is, met twee buurtvriendinnen stevig te wandelen op het ruime trottoir van de Boulevard. Wandelen met de passaatwind in de haren en strelend langs de benen en armen vindt ze zalig. Het wandelen heeft ze opgepakt op advies van de huisarts. Die had een te hoge bloeddruk gemeten en fors overgewicht vastgesteld. Ze heeft goed contact met haar huisarts en samen waren ze in goed overleg verschillende leefstijlfactoren nagelopen. Ze waren het erover eens. Haar zittende werk was een belangrijke

Huis cultuurmoeder Growell-Kock opent deuren

ORANJESTAD — Het huis van de overleden ‘moeder van de Arubaanse cultuur’ Bernadina Growell-Kock opent morgen zijn deuren voor het publiek voor een koffiemorgen. Iedereen mag van tien uur ‘s ochtends tot twee uur ‘s middags binnen komen wandelen om te genieten van een kop koffie en mogelijk iets lekkers eraan. Gedurende het open huis krijgen bezoekers de kans om Bernadina, die als zangeres, pianist, accordeonist en cuarta-speler een be-

langrijke rol heeft gespeeld voor het eiland, een beetje beter te leren kennen door haar trofeeën te bekijken, haar erkenningen, foto’s van haar leven en te praten met haar nabestaanden. Gedurende de dag zijn er snackboxen te koop, alsook ayaca’s, cupcakes, kleding, sieraden en kerstartikelen. Wie zich wil aanmelden om als vrijwilliger deel te nemen aan de Fundacion Bernadina Growell-Kock, kan dat gedurende de koffieochtend doen.

Amy Richards sleept RBC-Setar thesis award in de wacht

ORANJESTAD — Amy Richards heeft de RBC-Setar Thesis award 2019 in de wacht weten te slepen met haar onderzoek dat zich richtte op de invoering van het Sociaal Crisis Plan-beleid 2017-2020. Dit onderzoek had onder andere als doel een scherpere blik te krijgen op de mogelijke obstakels die een goede implementatie van het crisisplan mogelijk in de weg staan en moet uiteindelijk leiden tot een betere beleidinvoering op Aruba in het algemeen. Volgens de jury van de RBC-Setar award heeft Richards haar thesis dusdanig goed gestructureerd, concreet gemaakt en voorzien van een passend theoretisch kader, dat de prijs op zijn plaats was. De officiële award kreeg zij onlangs uitgereikt in de aula van de Universiteit van Aruba (UA), uit handen van een lid van de RBC Royal Bank Aruba en iemand van telecommunicatiebedrijf Setar, in combinatie met een cheque van de RBC alsook nog een cadeau van Setar. Richards is de vijfde Organization, Governance and Management-student van de Universiteit van Aruba (UA) die de prijs in de wacht wist te slepen.

MetaCorp

To strengthen our team of professionals the MetaCorp IT department is looking for candidates for the position of:

IT Service Desk Analyst

Roles and Responsibilities

As an IT Service Desk Analyst you will be part of the MetaCorp IT team that is responsible for continuous high-quality IT operations and project execution for MetaCorp and its subsidiaries. You will be responsible for daily incident/service management and participate in IT improvement initiatives and projects such as security hardening, system selection and implementation, and infrastructure redesign.

Requirements

- MBO or higher degree in Information Technology or similar education
- Approximately 2-5 years of relevant work experience
- Experience with MS SQL Server is preferred
- Broad technical experience which includes MS Windows client and server administration, Active directory, MS Exchange, and virtualization.
- Dynamic personality, pro-active attitude and can-do mindset
- Demonstrated ability to work in teams
- Good written and verbal communication skills in English and Papiamentu
- Strong analytical capabilities and the ability to quickly learn and adapt to changes

We offer you

- An excellent position in a dynamic organization
- Competitive primary and secondary benefits
- The opportunity to continuously learn and grow

You can address your application, before Friday 20 December 2019, to:

MetaCorp, Wilhelminastraat # 17, Oranjestad, Aruba
Attn. Mr. Mario Flores
Tel. 297 – 523 6867

Email Mario.flores@metacorp.aw

Euro

Boven 600

AMSTERDAM — De Amsterdamse AEX-index is gisteren voor het eerst sinds mei 2001 boven de grens van 600 punten gesloten. Ook elders in Europa waren mooie koerswinsten te zien. Het sentiment op de financiële markten kreeg steun van een sterk banenrapport uit de Verenigde Staten en optimisme aan het Chinees-Amerikaanse handelsfront. De AEX eindigde met een plus van 1,8 procent op 602,30 punten. De hoofdgraadmeter op het Damrak heeft de afgelopen weken de 600 punten gedurende de handel meerdere malen doorbroken. Maar de laatste keer dat de index boven die stand sloot was op 22 mei 2001. Destijds was de slotstand 604,21 punten. De AEX is nog wel een eind verwijderd van de hoogste slotstand ooit. Die lag op 701,56 punten, op 4 september 2000. De MidKap won 1,3 procent tot 890,76 punten. De graadmeters in Frankfurt, Parijs en Londen stegen tot 1,4 procent. Staalconcern ArcelorMittal voerde de hoofdindex aan met een koerswinst van 3,5 procent. In de MidKap was Boskalis koploper met een plus van 6,2 procent. De baggeraar gaat in de Filipijnen meewerken aan de aanleg van drie kunstmatige eilanden. De opdracht heeft een waarde van 325 miljoen euro. Hekkensluter was Air France-KLM met een min van 1,1 procent. Air France schrapte gisteren ruim 30 procent van zijn binnenlandse vluchten als gevolg van de stakingen die een groot deel van Frankrijk platleggen. Swiss Re dikte 3 procent aan in Zürich. De Zwitserse herverzekeraar bevestigde het Britse onderdeel ReAssure te verkopen aan de aanbieder van verzekeringsdiensten Phoenix Group voor 3,8 miljard euro.

Wall Street

Flink hoger

NEW YORK — De aandelenbeurzen in New York zijn gisteren met mooie koerswinsten het weekeinde ingegaan. Beleggers op Wall Street verwerkten een sterk banenrapport van de Amerikaanse overheid. Ook was er optimisme over het handelsoverleg tussen de Verenigde Staten en China. De Dow-Jonesindex sloot 1,2 procent hoger op 28.015,06 punten. De brede S&P 500 steeg 0,9 procent tot 3145,91 punten en techgraadmeter Nasdaq won 1 procent tot 8656,52 punten. Volgens het ministerie van Arbeid kwamen er in november 266.000 banen bij. Economen rekenden in doorsnee op 183.000 nieuwe arbeidsplaatsen. Het banenrapport wordt door de financiële markten scherp in de gaten gehouden, mede omdat de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt van invloed zijn op het rentebeleid van de Federal Reserve. China maakte bekend dat bepaalde importeurs geen extra heffingen hoeven te betalen op bepaalde producten. Dit kan worden gezien als signaal dat de VS en China nader tot elkaar komen in het handels-overleg. Ook Uber Technologies (min 2,8 procent) kon op aandacht rekenen. Het bedrijf achter de taxi-app maakte bekend vorig jaar meer dan 3000 meldingen te hebben gekregen van seksueel grensoverschrijdend gedrag door chauffeurs of passagiers die het platform gebruiken. Verder meldde de Universiteit van Michigan dat het consumentenvertrouwen in de VS is gestegen naar het hoogste niveau in zeven maanden. Consumenten zijn positief over de recordstanden op Wall Street, omdat daardoor het vermogen van huishoudens groeit.

EU-akkoord over wet duurzaam investeren

BRUSSEL — Onderhandelaars hebben een politiek akkoord gesloten over een Europees systeem om te bepalen welke investeringen en beleggingen duurzaam zijn. De EU-lidstaten en het Europees Parlement werden het donderdag eens over zo'n classificatiesysteem voor financiële producten. Investeren in kernenergie, gas en kolen mogen over twee jaar niet als duurzaam worden aangemerkt, aldus Bas Eickhout (GroenLinks), die onderhandelde namens het parlement.

De wet moet het vertrouwen in duurzame investeringen vergroten, om zo meer privékapitaal aan te trekken voor de omslag naar een groene economie. Investeerders kunnen aan de hand van de lijst bijvoorbeeld zien of een

belegging bijdraagt aan het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen. De regeling moet ook het 'groenwassen' beperken van producten die ten onrechte als milieuvriendelijk worden voorgespiegeld. Financiële instel-

lingen moeten straks kunnen aantonen in hoeverre een belegging duurzaam is. Eickhout is tevreden dat de EU met deze definities 'wereldwijd de standaard voor duurzaam investeren zet', ondanks hevige lobby vanuit het bedrijfsleven staan in dit akkoord ambitieuze criteria voor duurzame investeringen. Het duurzaamheidskeurmerk wordt ook afgemeten aan sociale normen. "Een duurzame belegging mag bijvoorbeeld niet kinderarbeid stimuleren of werknemersrechten ondermijnen via

precaire arbeidscontracten. Investeren in Deliveroo en Uber zijn niet duurzaam", zegt Paul Tang (PvdA), die namens de Europese sociaaldemocraten aan tafel zat. "Het is tijd dat banken, vermogensbeheerders en pensioenfondsen bijdragen aan onze samenleving. Winst en planeet gaan hand-in-hand." Het Wereld Natuur Fonds spreekt in een reactie van 'een stap naar een schoner financieel systeem in Europa'. Het akkoord moet nog formeel worden goedgekeurd en op technisch niveau worden uitgewerkt.

Akkoord over cabine-cao KLM nog ver weg

SCHIPHOL — Een akkoord over een nieuwe cao voor het cabinepersoneel van KLM is nog ver weg. Dat zeggen bestuurders van vakbonden VNC en FNV Cabine die spreken van 'minimale beweging' aan de kant van de luchtvaartmaatschappij.

Birte Nelen van FNV noemt de gesprekken zinvol, ondanks de slechts kleine stap die is gezet. De bonden gaan dan ook begin volgende week weer om de tafel met KLM. "Er is een heel kleine aanleiding om door te praten, maar als die er is moet je ook het gesprek aangaan", aldus Chris van Elswijk van vakbond VNC. Het cabinepersoneel wees eerder een loonbod van KLM af. De 7 procent loonsverhoging die de luchtvaartmaatschappij in drie stap-

Foto: Shutterstock

pen bood, vonden zij te mager. VNC en FNV laten niet los wat er in de nieuwe voorstellen van KLM staat. KLM laat weten dat 'alle

partijen voldoende aanknopingspunten zien' om het cao-overleg te vervolgen. "De maatschappij is positief dat partijen weer gezamenlijk om de onder-

handelingstafel zitten met de intentie een cao te sluiten die goed is voor alle cabinemedewerkers, voor KLM en haar klanten", aldus een verklaring.

Stikstof en PFAS zitten orders bouwers dwars

AMSTERDAM — De hoeveelheid werk die bouwbedrijven op de plank hebben liggen, is in oktober gedaald tot het laagste niveau van het jaar. Tegelijkertijd heeft 15 procent van de bouwers last van PFAS- en stikstofproblematiek, meldt het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB). Volgens de organisatie is het effect van die crises daarmee duidelijk zichtbaar in de hoeveelheid bouwopdrachten.

Ondernemers in de bouw hadden gemiddeld voor 9,4 maanden werk voor de boeg. Dat is een halve maand minder dan in september. "Door stikstofproblemen stokte met name de vergunningverlening

voor bouwprojecten. Daardoor kwamen er niet de gebruikelijke nieuwe opdrachten bij", zegt onderzoeker Martin Koning van het EIB. Veel bouwplannen kwamen stil te liggen nadat de Raad van State het Nederlandse stikstofbeleid ongeldig had verklaard. De sector kreeg ook te maken met een strenge minimumwaarde voor de hoeveelheid van de chemische stoffengroep PFAS, waardoor praktisch geen grond mocht worden vervoerd.

De bouwwereld is ook voor het eerst sinds tijden negatief over het aannemen van personeel. Er zijn nu iets meer ondernemers die verwachten dat hun personeelsbestand inkrimpt dan werkgevers die op een toename rekenen.

NVB: Zorgplicht banken botst met privacy

AMSTERDAM — Banken lopen bij het verstrekken van leningen aan particulieren tegen privacywetgeving aan. Daarom heeft de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) aan de Autoriteit Persoonsgegevens en Autoriteit Financiële Markten in september gevraagd of die twee hierover in gesprek willen gaan.

De vereniging bevestigt dit naar aanleiding van berichtgeving in *Het Financieele Dagblad*.

Banken mogen volgens de wet alleen leningen verstrekken aan particulieren

die dat financieel aankunnen. Om daarin een goede afweging te maken, moeten banken informatie inwinnen over de financiële situatie van klanten. Het is banken volgens de NVB niet duidelijk hoe ver zij daarin mogen gaan, zonder de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) te overtreden. Daarom vragen zij de toezichthouders om duidelijkheid. "We zijn constant in overleg met de Autoriteit Persoonsgegevens", zegt een woordvoerder van de Autoriteit Financiële Markten in een reactie. "Dit is zeker een van de onderwerpen waarover we in gesprek zijn."

KPN sluit rest van Amsterdam aan op glasvezel

AMSTERDAM — KPN gaat 320.000 huishoudens in Amsterdam aansluiten op het glasvezelnetwerk, zo maakten het telecombedrijf en de gemeente gisteren bekend. Een deel van de hoofdstad had al toegang tot deze snellere internetaansluiting, maar nu volgt de rest.

De eerste huishoudens worden medio volgend jaar aangesloten. KPN begint met aanleggen in Amsterdam-Noord en een deel van Amsterdam-Buitenveldert. Daarna volgen geleidelijk andere wijken. De aanleg duurt meerdere jaren. Verantwoordelijk wethouder Touria Meliani zegt dat er bewust voor is gekozen om te beginnen in Amsterdam-Noord, zodat het gebied zich verder kan ontwikkelen als 'digitale koploper

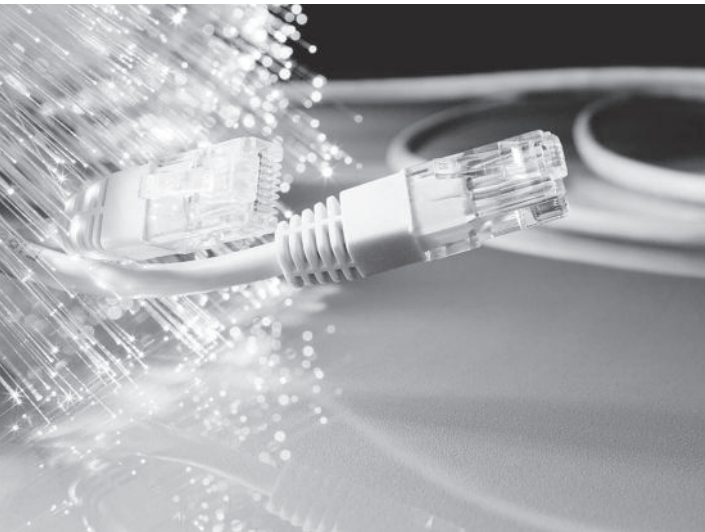

Foto: Shutterstock

voor bedrijven, consumenten en bewoners'. Door de aanleg krijgen bewoners ook te maken met graafwerkzaamheden in de straat. KPN schrijft dat bewoners hier van tevoren over worden geïnformeerd. Eerder heeft KPN al 90.000

huishoudens verbonden met glasvezel in de Amsterdamse wijken IJburg, de Oosterparkbuurt, de Indische Buurt, De Aker, Nieuw Sloten en Osdorp. De Autoriteit Consument & Markt (ACM) houdt al enige tijd scherp in de gaten hoe

KPN bezig is met de uitrol van glasvezelnetwerken. De toezichthouder stelde eerder dit jaar dat het telecomconcern de aanleg van glasvezel dwarsboomt door gebruik te maken van zijn dominante positie. KPN zou zijn concurrenten opzettelijk klein houden en de verdere uitrol van de snelle internetverbinding hierdoor afremmen. Volgens marktonderzoeker Telecompaper kan glasvezel met het tempo van een half miljoen huishoudens per jaar worden aangelegd. Dat werd de afgelopen jaren bij lange na niet gehaald. In oktober hadden zo'n 3,5 miljoen huishoudens een glasvezelaansluiting. Zo'n 80 procent daarvan is van KPN. Het telecombedrijf gaat tot 2021 ongeveer een miljoen huishoudens aansluiten.

Ericsson schikt voor miljard in VS

STOCKHOLM — De Zweedse maker van netwerkapparatuur Ericsson heeft een schikking van meer dan 1 miljard dollar getroffen in een grote Amerikaanse corruptiezaak.

Het bedrijf heeft schuld bekend en wordt ook drie jaar lang door een externe partij gecontroleerd. "Het corrupte gedrag van Ericsson was met leiding-

geven op hoog niveau, omvatte een tijdspanne van zeventien jaar en ten minste vijf landen, in een misplaatste poging om de winsten te verhogen", aldus een verklaring van justitie. Ericsson had eerder al vanwege de zaak een miljard dollar opzijgezet. In het onderzoek werkte justitie samen met de Amerikaanse beurswaakhond Securities & Exchange Commission (SEC).

China wil 'redelijk' groeitempo economie

PEKING — Chinese leiders hebben aangekondigd risico's voor de financiële stabiliteit volgend jaar te willen vermijden. Tegelijkertijd willen ze een 'redelijke mate' van economische groei voor het land. Dat meldt het staatspersbureau Xinhua na een vergadering van het Chinese politiebureau, het dagelijks bestuur van het land.

Het 25-koppige comité kwam onder leiding van president Xi Jinping bijeen in de aanloop naar een belangrijke vergadering, waarin de groeidoele en overheidsuitgaven van China

voor 2020 worden bepaald. In een verklaring spreekt het bureau van een 'aanzienlijke toename van de risico's in zowel het binnenland als buitenland', schrijft Xinhua. Het politiebureau verklaarde ook dat de regering met beleid komt dat tegen economische cycli ingaat. Daarnaast zal de Chinese regering doelen tegen vervuiling nastreven, aldus het dagelijks bestuur. Dit jaar mikt China, de op één na grootste economie ter wereld, op 6 tot 6,5 procent economische groei. In het derde kwartaal nam de economie met 6 procent aan omvang toe, wat de traagste groei in decennia was.

WE SAVE, WE CARE, WE EDUCATE!

E-mail: info@animalrightsaruba.com

Website: www.animalrightsaruba.com

Phone numbers: **593-4584**

For donation Aruba Bank, account number: 123.311.213

NEW YORK				AMSTERDAM			
	6-Dec				6-Dec		
DOW JONES	28.015.06	1.22%	AEX	602.30	1.84%		
S&P 500 INDEX	3.145.82	0.91%	ARCELMITTAL	16.10	3.51%		
NASDAQ	8.656.53	1.00%	AEGON NV	4.07	1.80%		
AMAZON.COM INC	1.751.60	0.84%	KONINKLUKE AHOL	23.74	1.91%		
APPLE INC	270.71	1.93%	AKZO NOBEL	89.22	1.18%		
BAIDU INC-SP ADR	115.85	-0.77%	ASML HOLDING NV	252.60	3.38%		
BERKSHIRE HATH-B	222.61	1.37%	DSM (KONIN)	115.30	1.45%		
BOEING CO/THE	354.09	2.43%	HAL TRUST	144.80	0.84%		
CITIGROUP INC	75.81	1.47%	HEINEKEN NV	95.68	1.85%		
COCA-COLA CO	54.42	0.42%	ING GROEP NV	10.43	1.07%		
COSTCO WHOLESALE	294.95	0.63%	KPN (KONIN) NV	2.74	0.15%		
WALT DISNEY CO	147.66	0.15%	KONINKLUKE PHIL	42.61	1.93%		
3D SYSTEMS CORP	8.55	1.54%	RANDSTAD NV	54.44	1.30%		
EBAY INC	34.86	0.20%	ROYAL DUTCH SH-A	25.96	1.78%		
FACEBOOK INC-A	201.05	0.85%	TOMTOM	9.34	0.12%		
GENERAL ELECTRIC	11.10	2.87%	TOTAL SA	47.96	1.75%		
ALPHABET INC-A	1.339.39	0.94%	UNILEVER NV	54.38	1.63%		
HP INC	20.50	0.88%	W.P. STEWART HOL	578.64	1.27%		
HOME DEPOT INC	214.28	0.60%					
INTEL CORP	56.81	1.30%	SCOTIA FUNDS			5-Dec	
JOHNSON&JOHNSON	140.38	0.58%	MONEY MARKET	13.5376	0.01%		
MICROSOFT CORP	151.75	1.21%	US DOLLAR BOND	2.8148	0.41%		
PROCTER & GAMBLE	124.19	-0.35%	GLOBAL EQUITY	3.1429	0.77%		
ROYAL DUTCH-ADR	57.29	1.42%	US EQUITY	17.6079	0.80%		
STARBUCKS CORP	86.32	2.21%	CANADIAN EQUITY	2.7748	0.19%		
TWITTER INC	30.19	0.50%	FUNDS			5-Dec	
WALMART INC	119.78	0.94%	BGF CONT EUR FLEX	31.59	0.54%		
EXCHANGE TRADED FUND			BGF EMMK BOND	18.49	0.11%		
ALERIAN MLP - AMLP	7.75	0.52%	BGF FIX INC GBL OP	14.68	0.14%		
ISH GBL HY BD - GHYG	49.16	0.27%	BGF GBL ALLOCATION	59.57	0.44%		
ISH IBOXX HY BD - HYG	86.93	0.14%	BGF USD CORE BOND	17.30	-0.06%		
ISH SELECT DIV - DIVY	103.87	0.68%	BGF USD HI YIELD BND	35.08	0.09%		
ISH MSCI EMKT - EEM	43.07	0.58%	TEMPLETON GBL BND	25.08	0.16%		
ISH MSCI PAC - EPP	46.03	0.88%	TEMPLETON ASIAN SM	49.73	0.38%		
ISH RUSSELL - IWV	184.44	0.90%	CURRENCIES			6-Dec	
ISH S&P 500 - SPY	189.29	0.77%	YENIUSD	108.5600	-0.18%		
ISH EUROPE - IEV	45.59	0.88%	EURUSD	1.1058	-0.41%		
INVESCO QQQ TRUS	205.00	1.07%	CANIUSD	1.3261	0.66%		
INVESCO DB COMMO	15.67	0.64%	GBPIUSD	1.3136	-0.16%		
SPDR S&P INT DIV-DWX	39.96	0.63%	COMMODITIES			6-Dec	
SPDR S&P MID 400	369.21	0.98%	OIL WTI	59.08	1.11%		
SPDR S&P 600 SMA	71.28	1.41%	GOLD	1459.71	-1.11%		
VANGUARD REIT - VNQ	92.87	0.21%	SILVER	16.56	-2.41%		
WSDOMTR JAP H ECQ-DXJ	55.19	1.06%	WHEAT	524.50	0.14%		
Source Bloomberg							

A Standard Of Excellence Since 1916

Private Banking & Investment Services

Lio Capriles Banking Center | Schottegatweg (oost) z/n
P.O.Box 305 | Curaçao | Tel. 466 1818 | Fax 466 1633
e-mail: pbis@mcb-bank.com | website: www.mcb-bank.com/pbis

Informatieve vergadering ambtenaren onder werktijd

Overheidsbonden beraden zich over nullijn

WILLEMSTAD — De overheidsbonden moeten de regering gaan dwingen om de tafel te gaan zitten om te onderhandelen over alternatieven voor het voorstel om de bevriezing van de indexering, loontrede en de 3 procent lumpsum voor ambtenaren die aan hun maximum zitten over de jaren 2020 tot en met 2023.

Dit is een van de voorstellen die gisterochtend naar voren is gekomen tijdens een informatieve vergadering onder werktijd van ambtenaren in het Abvo-gebouw in Brievengat. Volgens Abvo-voorzitter Adrie Williams vinden de ambtenaren dat de overheid de bevrozing, ook wel de nullijn genoemd, niet zomaar eenzijdig kan opleggen. Hier moet iets tegenover staan, gaven de ambtenaren aan. Ook werd er gesproken over mogelijke besparingen die elders binnen de overheid uitgevoerd kunnen worden, waardoor er flinke besparingen bereikt kunnen worden. Het is de bedoeling dat de besturen van de overheidsvakbonden, Abvo (ambtenaren), Napb (politie), STRAF

(douane- en gevangeniswezen), SAP (justitiële keten) en Sitek (onderwijs) zich nu gaan beraden over de volgende stappen. De vergadering begon om 08.00 uur en was omstreeks 10.00 uur afgelopen. De bijeenkomst had als doel om het overheidspersoneel te informeren over de bevrozing. Williams was gisterochtend, voor aanvang van de vergadering, niet te spreken over de handelwijze van de regering in deze zaak. “De regering wil over de rug van ambtenaren bezuinigen. Gedurende vier jaar zullen ambtenaren, onze leden, er niet op vooruit gaan. De regering gaat hiermee voorbij aan afspraken die er zijn tussen de bonden en

de overheid. Onderwerpen die te maken hebben met de rechtspositie van ambtenaren, dienen in het Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken (CGOA) te worden besproken”, geeft Williams aan. De Abvo-voorzitter wijst er verder op dat de regering tegen de afspraken ingaat, door de bonden niet tijdig te informeren over haar voornemens. Ook in het Groeiakkoord staat volgens de Abvo-voorman vermeld dat er overleg gevoerd moet worden tussen overheid en de overheidsvakbonden. Ook wijst Williams op de richtlijnen van de internationale arbeidsorganisatie (ILO) die aangeven dat er onderhandelingen gevoerd dienen te worden over deze aangelegenheden. In een reactie geeft minister Armin Konket (Bestuur, Planning en Dienstverlening, MAN) aan dat iedereen het recht heeft om geïnfor-

meerd te worden. Hij wijst er wel op dat hij persoonlijk, maar ook andere ministers van het kabinet-Rhuggenaath, verschillende keren in de afgelopen maanden informatie heeft gegeven aan ambtenaren over de stand van zaken met betrekking tot de overheid en de financiële situatie van het land Curaçao. “Maar wat ik wel betreurt, is dat de dienstverlening van de overheid aan de gemeenschap hieronder zal leiden”, voegt de minister toe.

Konket bestrijdt verder de stelling van Williams dat er geen overleg is gevoerd met de vakbonden over de nullijn. “Heeft hij verklaard dat wij dit onderwerp tijdens een bijeenkomst van de CGOA aan bod wilden brengen en dat de vakbonden toen een schorsing hebben aangevraagd en dat de vergadering nog steeds niet is voortgezet?”

Tijdens begrotingsbehandeling:

Flinke aanvaring Alcalá-Wallé en Cooper

WILLEMSTAD — De behandeling van het hoofdstuk Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport (OWCS) was afgelopen donderdag aanleiding voor een flinke aanvaring tussen de verantwoordelijke minister Marilyn Alcalá-Wallé (PAR) en Statenlid Charles Cooper (MFK). Het Statenlid stelt al enige tijd dat de minister tegen de screeningswet in functioneert. De minister spreekt dat met klem tegen.

Alcalá begon haar beantwoording van de vragen die gesteld waren door Cooper, door erop te wijzen dat het Statenlid nog nooit iets positiefs over haar heeft verklaard. Zij hekelde de aanvallen op haar integriteit door het MFK-lid en omschreef Cooper als een vrouwenhater, stelde dat hij zich gedroeg als de Griekse filosoof Aristoteles, die geloofde dat vrouwen minder zijn dan mannen en hiervoor gestraft moeten worden. De minister wees ook alle beschuldigingen van niet-integer handelen van de hand. “Sinds 29 mei 2017 heb ik de functie van minister van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport aanvaard en dit is de enige functie die ik

sinds die dag heb uitgevoerd. Het kan zijn dat ik voor dertig andere functies ergens anders sta ingeschreven, maar de enige functie die ik uitvoer is die van minister van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport.” Alcalá-Wallé gaf verder aan voor de volle 100 procent achter de screeningswet te staan. “Deze wet moet garanderen dat kandidaat-ministers geen persoonlijk voordeel uit hun functie halen, maar dat zij het algemeen belang dienen.” De minister haalde verder uit naar Cooper door te stellen dat hij door zijn handelwijze heeft aangetoond dat hij een haat heeft tegen vrouwen en vooral vrouwen die in de politiek actief zijn.

Ze noemde hem verschillende keren een vrouwenhater en stelde verder dat hij in strijd handelt met richtlijnen van de Verenigde Naties, juist in een periode dat deze een campagne voeren tegen geweld tegen vrouwen. De kleur van deze campagne is oranje, de reden, aldus de minister, waarom zij tijdens de begrotingsbehandeling in het oranje gekleed was. Alcalá-Wallé riep ook vicevoorzitter Eugène Cleopa (MAN) op om zo snel mogelijk een vergadering van de Staten te beleggen met haar integriteit als onderwerp. Zij gaf aan dat er sinds 23 september een voorstel op tafel ligt. Cleopa heeft twee keer getracht een vergadering over dit onderwerp te houden, maar deze konden tot twee keer toe geen doorgang vinden, omdat de minister uitlandig was.

Cooper ging tijdens de tweede vragenronde in op de verwijten van de minister. Hij stelde zich niet aangespro-

ken te voelen door de aantijgingen van Alcalá-Wallé. “Ik beperk mij tot de issues. Ik hou van vrouwen. Ik heb een goede verstandhouding met mijn vrouwelijke collega-statenleden en ook met de vrouwelijke ministers. Maar er zijn altijd verschillen van mening.” Het MFK-lid riep de minister op om, als zij de wereld wil gaan veranderen, naar zichzelf te kijken. Dus ook naar haar eigen ministerie, waar volgens Cooper vrouwen geïntimideerd worden door de minister, waardoor zij huilend hun beklag doen bij de MFK-fractie. Het Statenlid gaf toe op Wikipedia op zoek te zijn gegaan naar wie Aristoteles was en wat hij ooit heeft gedaan, maar dat hij de uitspraken die door Alcalá-Wallé werden aangehaald niet terug kon vinden. Cooper benadrukte dat hij zich tot de ‘issues’ wil beperken en niet wilde ingaan op de beschuldigingen dat hij een vrouwenhater zou zijn.

Gilbert Martina tijdelijk interim-directeur CMC

WILLEMSTAD — Gilbert Martina is tijdelijk toegetreden tot de Raad van Bestuur van het Curaçao Medical Center (CMC). Hij vormt nu samen met medisch directeur Ingemar Merckies tijdelijk het interim-managementteam van het nieuwe ziekenhuis, terwijl de Raad van Commissarissen van Stichting Hospital Nobo Otrobanda (HNO) nog moet beslissen of de werkkrelatie met hem wordt voortgezet.

De bedoeling was dat Martina per 30 november af zou treden als directeur HNO Transitie en Exploitatie NV. Door de laatste ontwikkelingen bij het ziekenhuis en het nog lopende transitietraject, is zijn aftreden echter nog niet geformaliseerd, oftewel even aangehouden. Na het plotselinge vertrek van algemeen directeur Hans Kedzierski tien dagen nadat het CMC officieel

in gebruik werd genomen, moest Merckies noodgedwongen alleen de honneurs waarnemen. Inmiddels werd besloten om Martina voorlopig naast hem in te zetten in de Raad van Bestuur van het ziekenhuis. Intussen lopen er nu dus twee sollicitatietrajecten naast elkaar om de ziekenhuisdirectie volledig te kunnen bemannen. De zoektocht naar een financieel directeur

is in de laatste fase beland. Er zijn drie potentiële kandidaten voor deze functie waaruit gekozen zal worden. De verwachting is dat het zoeken naar een nieuwe algemeen directeur de nodige tijd in beslag zal nemen. In verband hiermee zal Martina nog even betrokken blijven bij het nieuwe ziekenhuis in Otrobanda, terwijl de Raad van Commissarissen ook een besluit moet nemen over zijn aanstelling bij HNO Transitie en Exploitatie. In tegenstelling tot Martina, blijft Donaldito Garmers langer aan als statutair directeur van HNO Vastgoed en Beheer NV. Deze entiteit is belast met het beheer van het CMC-complex.

CRFC-Koraalkwekerij bij ‘Dive Center Scuba Do’

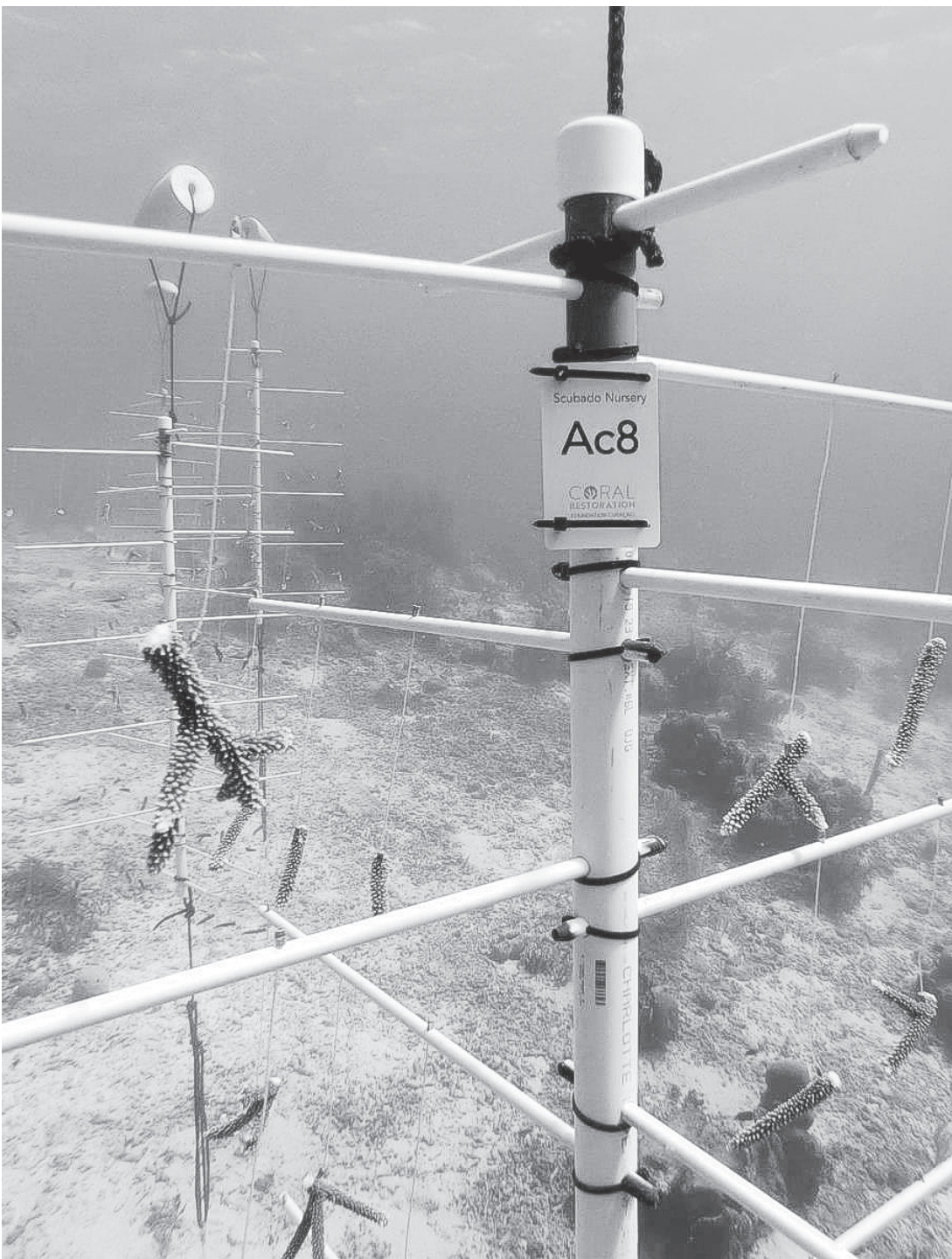

Foto: CRFC

De koralen worden middels de fragmentatiemethode gekweekt.

WILLEMSTAD — De non-profitorganisatie Coral Restoration Foundation Curaçao (CRFC) is een samenwerking aangegaan met ‘Dive Center Scuba Do’. Dit door een partnerschap met de inrichting van een koraalkwekerij in de wateren van het ‘thuisrif’ van de duikschool te Jan Thiel. Zo zijn er reeds zes stekbomen gecreëerd. Binnen het partnerschap zal CRFC zorg dragen voor de 360 koralen die volgens de fragmentatiemethode opgekweekt zullen worden.

De koralen zijn aan de stekbomen bevestigd om de optimale condities te creëren voor de groei daarvan. CRFC kweekt jonge elandgewei- en hertshoornkoralen om deze op het rif terug te plaatsen. Ondanks dat koralen dieren zijn, lijken zij qua stekvermogen sterk op planten. CRFC zet zich door middel van deze fragmentatiemethode in voor de versterking en restauratie van het rif. Behalve dat de uitplant het rif ten goede komt, wijst CRFC er tevens op dat dit ook een positieve uitwerking heeft op de vispopulatie.

Katie Leeper de coördinator van CRFC: “We zijn zeer verheugd over het feit dat Dive Center Scuba Do het

rifrestauratieprogramma omarmt en ondersteunt en een investering doet in het werk dat wij verrichten. Niet alleen kunnen zij zodoende een bijdrage leveren aan de hoeveelheid koralen die terug op het rif worden geplaatst maar kunnen zij gedurende het proces ook voor educatie zorgen van onder meer het publiek en de toeristen over het belang van het restauratieprogramma; educatie over het belang en de voordelen van een gezond koraalrif.” Leeper benadrukt in dit kader dat bewustwordingsverhoging omtrent de werkzaamheden van CRFC ‘bijzonder belangrijk is’. “We zijn dan ook blij met de betrokkenheid van Dive Center Scuba Do.”

Jan Geerings, de managing director van Dive Center Scuba Do: “Als een duikschool op Curaçao met een verantwoorde bedrijfsvoering, meen ik dat het van kritisch belang is dat wij in onze natuurlijke bronnen herinvesteren om een duurzame toekomst, ook voor de toekomstige generaties, veilig te stellen. Feit blijft dat we bijzonder dankbaar mogen zijn om hier op Curaçao de beschikking te hebben over een dergelijke biodiversiteit. Om het als een vanzelfsprekendheid te beschouwen dat ons milieu zichzelf in stand kan houden, zou naïef zijn. We dienen ons dan ook dagelijks in te spannen voor herstel van hetgeen wij als mensen door de jaren heen vernield of vernietigd hebben.”

CRFC ziet, door steun van hun projecten door deelname van bedrijven, een overdracht van het belang van het behoud van de gezondheid van de zeeën aan toekomstige generaties gewaARBORG.

Voorstel: Overleg korting begroting Staten

WILLEMSTAD — Premier Eugene Rhuggenaath roept de voorzitters van de verschillende fracties van de Staten op om in overleg te treden met Financiën-minister Kenneth Gijsbertha (MAN) over de ontstane discussie met betrekking tot de korting op de begroting van de Staten over 2020. De premier deed zijn oproep bij de beantwoording van vragen tijdens de tweede ronde van de begrotingsbehandeling in de Staten.

Verschillende Statenleden hadden eerder deze week hun ongenoegen geuit over het feit dat de Statenbegroting voor 2020 zonder overleg met het parlement met een bedrag van 1,8 miljoen gulden is gekort. Deze korting kwam bovenop een korting die de Staten zelf hadden doorgevoerd. Vanuit de Staten werd gesteld dat deze korting het functioneren van het parlement in de weg zou staan. Statenleden drongen er bij premier Rhuggenaath op aan

om duidelijkheid te brengen in deze zaak en vroegen of er nog een nota van wijziging van de regering volgt, of dat er vanuit de Staten een amendement vereist was om de korting terug te draaien.

Bij het beantwoorden van de vragen van Statenleden, gaf Rhuggenaath aan dat hij van Financiën heeft begrepen dat het ministerie geen aanpassingen heeft doorgevoerd in de cijfers die door de Staten naar de regering zijn gestuurd. De enige aanpas-

sing betrof de beloning voor het personeel, gebaseerd op het aantal werknemers dat per april van ieder jaar bij het orgaan werkzaam is. De antwoorden van Rhuggenaath riepen veel vraagtekens op in het parlement. Partijgenote en tevens fractieleider van de PAR in de Staten Ana-Maria Pauleta wilde weten waar deze informatie op gebaseerd was en tevens vroeg zij of er documentatie bestaat waarin de Staten aangeven akkoord te zijn met de verlaging. Het Statenlid hekelde ook de indruk die er nu wordt gecreëerd dat de Staten minder geld nodig zouden hebben om hun werkzaamheden te kunnen uitvoeren. Tijdens de beantwoording van de vragen in de tweede ronde van het Hoofdstuk Staatsorganen, stond Rhug-

genaath nogmaals stil bij deze kwestie. Hij verklaarde onder meer vanuit de Staten te hebben begrepen dat zij de lezing van het ministerie van Financiën betwisten. Hij stelde voor dat de leiders van de verschillende Statenfracties met de regering om de tafel gaan zitten om deze zaak te bespreken. Binnen de Staten gaan er stemmen op om met een eigen amendement te komen om de korting terug te draaien, maar zo’n voorstel van de Staten moet dan wel begrotingsneutraal plaatsvinden. Daarom wordt er ook overwogen om de regering met een begrotingswijziging te laten komen. Mogelijk dat de Statenfracties een motie hierover zullen indienen om de regering hieraan te herinneren.

Webdocu EO over slavernij in Suriname

WILLEMSTAD — In Nederland heeft de Evangelische Omroep (EO) een interactieve webdocumentaire over slavernij gemaakt. Hierin vertellen de bekende Nederlanders Dolores Leeuwijn, Jörgen Raymann, Lange Frans en Défano Holwijn de op waarheid gebaseerde verhalen van vier personages op een Surinaamse plantage.

De documentaire neemt je mee in de gedeelde geschiedenis van Nederland en Suriname ten tijde van de

slavernij. De verhalen en gebeurtenissen zijn op waarheid gebaseerd, haken in op elkaar en vertellen elk een

andere kant van het slavernijverleden. De kijker krijgt bij elk personage een aantal keuzes voorgelegd. De interactieve keuzes zijn erin verwerkt om mensen echt stil te laten staan bij en bewust te maken van deze periode. “Voor mij persoonlijk is dit een heel belangrijk verhaal om te vertellen.” vertelt regisseur Hesdy Lonwijk.

“Kenniss en erkenning van de schaduwzijde van de Nederlandse geschiedenis zal leiden tot meer tolerantie en empathie. Een mooie basis om van hieruit samen verder te gaan richting een gelijkwaardige toekomst.”

De gehele documentaire is te bekijken op www.geboeid.com.

Unicef presenteert situatieanalyse 2019 Caribisch Nederland

La-Toya Charles (r) en Marlies Filbri (l) van Unicef Nederland overhandigden een blijk van waardering aan de leden van de technische commissie van Saba die steun verleenden bij het opstellen van het situatieanalyse rapport voor 2019.

THE BOTTOM — Unicef Nederland organiseerde woensdag op Saba een presentatie over de situatieanalyse van 2019 voor belanghebbenden. Vertegenwoordigers van Unicef presenteerden de belangrijkste bevindingen van de situatieanalyse van kinderen en adolescenten in Caribisch Nederland en werkten de aanbevelingen uit. De Openbare Lichamen Saba, St. Eustatius en Bonaire en de ministeries in Den Haag gaven hun input hiervoor.

Op basis van de situatieanalyse van 2019 zijn drie belangrijke problemen geïdentificeerd: het gebrek aan gegevens waardoor het moeilijk is om vast te stellen welke kinderen hun rechten worden ontnomen, er is ruimte voor verbetering in de coördinatie tussen de ministeries en tussen de ministeries en de openbare

lichamen, en de lacunes in wetgeving en beleid moeten worden aangepakt. Unicef Nederland heeft dertig aanbevelingen geformuleerd voor de relevante ministeries en de openbare lichamen. De aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling, armoedebestrijding, het verzamelen van gegevens en het creëren

van het noodzakelijke wettelijke kader en de beleidsomgeving spelen een belangrijke rol in de aanbevelingen. “Over het algemeen is er nu meer aandacht voor kinderrechten vergeleken met toen de eerste situatieanalyses werden uitgevoerd op de eilanden in 2013,” zei Caribisch Nederland projectleider bij Unicef Nederland La-Toya Charles. Unicef Nederland zal de uitvoering van de aanbevelingen ondersteunen via het nieuwe Kinderrechtenprogramma van Caribisch Nederland. Dit programma, dat loopt van september 2019 tot december 2021, wordt gefinancierd door het ministerie

van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Het programma richt zich op drie domeinen: educatie en participatie van kinderrechten, communicatie voor gedragsverandering en positief ouderschap, en monitoring en evaluatie voor effectief beleid en programma's voor kinderrechten.

Unicef Nederland werkt samen met de Caribisch-Nederlandse openbare instanties en met het ministerie van BZK om de rechten van kinderen te versterken. Samen met de partners streeft Unicef Nederland naar een cultuur en houding in Caribisch Nederland die de rechten van kinderen ondersteunt en gericht is op de bescherming van kinderen. Unicef beschouwt het als haar taak om ervoor te zorgen dat kinderen en volwassenen kennis hebben over kinderrechten en dat kinderrechten vergeleken met toen de eerste situatieanalyses werden uitgevoerd op de eilanden in 2013,” zei Caribisch Nederland projectleider bij Unicef Nederland La-Toya Charles. Unicef Nederland zal de uitvoering van de aanbevelingen ondersteunen via het nieuwe Kinderrechtenprogramma van Caribisch Nederland. Dit programma, dat loopt van september 2019 tot december 2021, wordt gefinancierd door het ministerie

Samenstelling Culinary Team nog niet compleet

Foto: Casper Duma

Dhanesh de Kok in actie als teamlid, in 2020 is hij teamcoach.

KRALENDIJK — Het - prijswinnende - Culinary Team van Bonaire is nog niet klaar voor volgend jaar. Een aantal deelnemers van vorig jaar is weer bereid gevonden om ook in 2020 een gooi naar de prijzen te doen, maar daarmee is het team nog niet compleet.

Het Culinary Team van Bonaire doet jaarlijks mee aan de prestigieuze horecawedstrijd Taste of The Caribbean. Aan die competitie in Miami doen meerdere landen mee uit het Caribisch gebied. Bonaire wist tijdens de laatste editie een historisch aantal prijzen in de wacht te slepen. De competitie wordt gehouden in verschillende categorieën. De voorbereidingen op de komende wedstrijd zijn nu nog niet begonnen, maar vanaf

begin volgend jaar is dat wel het geval. De organisatie zoekt nog naar een Senior Chef, Junior Chef en een barman. Deelname betekent wekenlang keihard trainen om gerechten tot in de perfectie te bereiden.

Floris van Loo, chef-kok en eigenaar van restaurant Rum Runners, was de afgelopen jaren de kartrekker van het geheel. Hij was de coach van het team. Van Loo zal tijdens de komende

editie een andere rol krijgen dan voorheen het geval was. Hij geeft het stokje over aan Dhanesh de Kok die al eerder teamlid was.

Naast keukenteamleden wordt er ook nog gezocht naar vrijwilligers die zich willen inzetten op het gebied van communicatie, planning en sponsoring. De organisatie houdt op 22 december een bijeenkomst waarin het traject van volgend jaar wordt toegelicht.

Ruzie tussen leerlingen loopt uit op bloedvergieten

PHILIPSBURG — Agenten van het politiekorps van St. Maarten (KPSM) en ambulancemedewerkers werden gistermiddag naar de Voges Street in Philipsburg geroepen vanwege een steekpartij in de buurt van de Sundial School.

Naar verluidt zou een ruzie tussen ten minste twee scholieren zijn uitgelopen op een steekpartij en zou er ten minste één leerling zijn neergestoken. Het is nog niet bekend hoeveel leerlingen er bij het incident betrokken waren en van welke school.

De politie heeft bevestigd dat er één leerling werd gearresteerd en een andere ter plaatse werd behandeld door het ambulancepersoneel en vervolgens naar het

St. Maarten Medical Center (SMMC) werd gebracht

voor verdere medische zorg. Over de toestand van de ge-

wonde leerling is nog niets bekendgemaakt.

Radio-icoon Edwin Evers trekt veel publiek op Bonaire

KRALENDIJK - Edwin Evers maakte jarenlang het best beluisterde ochtendprogramma van de Nederlandse radio op de commerciële zender Radio 538. Enkele maanden geleden stopte hij, voorlopig, met zijn radiowerk. Daardoor kreeg hij meer tijd voor zijn Edwin Evers Band. Gisteravond speelde hij twee uur lang op Bonaire. De dansvloer stond van begin tot eind vol.

Speciale aandacht had Evers voor radiogrootheid Ferry Maat. Die maakte vanaf 1973 het legendarische programma Soulshow op de zeezender Radio Noordzee Internationaal.

Met dat programma leerde hij Nederland kennismaken met Amerikaanse soulmuziek. Maat woont tegenwoordig op Bonaire en was aanwezig bij het optreden van de Edwin Evers Band.

Foto: Robert Pothoer

Aan het eind van het optreden stond frontman Evers stil bij de aanwezigheid van zijn radio-collega door

een medley van Earth Wind & Fire te spelen. Evers maakte na afloop in elk geval met het publiek de af-

spraak dat hij volgend jaar weer komt optreden op het eiland. Vanavond spelen ze nog op Curaçao.

Bonairecursief Hartstocht op herhaling

Zodra ze de eerste stap op de vliegtuigtrap doet, voelt ze de warme adem van de wind die haar omhelst en verleidelijk door haar haren friemelt. “Doorlopen!”, klinkt een chagrijnige mannenstem achter haar. Geschrokken draait ze zich om en kijkt in ogen met de kleur als van een jonge leguaan. “Oh nee, het is Henry.” Gedecideerd loopt ze, als een mannequin op tien centimeter hoge hakken, op haar Nikes, naar beneden. Wachtend op haar beurt bij de douane denkt ze aan haar eerste liefde.

Henry, 17 en een klas hoger, zij 16. Een maand vol opwindende vlinders, bodemloze energie, rillen, zweten, verwaarlozing. Van grote hoogte knalde ze, zonder parachute, met beide benen op de grond. Op het schoolplein stond hij, aangemoedigd door zijn vrienden, haar broertje in elkaar te rammen. Ze vloog op hem af en met haar nagels kraste ze over zijn wang. De volgende dag was hij van school en heeft ze hem nooit meer gezien. “Schiet op!”, sist hij in haar oor. Op twintig centimeter hoge hakken schrijdt ze naar het hokje waar een ambtenaar, als hij haar paspoort teruggeeft, zegt: “Bon bini, voor de vierde keer op Bonaire.” De volgende ochtend is er in het restaurant nog één stoel vrij. Uitgerekend bij Henry. Hij knikt haar

vriendelijk toe, terwijl ze aan het tafeltje aanschuift. Hij vraagt of ze goed zit en geen last heeft van de zon; stelt zich voor en vraagt hoe ze heet. “Anneke”, zegt Willy.

Tot haar verbazing wordt het een geanimeerd gesprek en lijkt hij helemaal niet op de bozige man van gisteren die de aarde liever sneller ziet ronddraaien. Hij vertelt dat hij een auto heeft gehuurd en vraagt of ze zin heeft om samen naar het noorden, naar het Goto meer te rijden. ‘s Avonds sluiten ze de dag af met een etentje. “Hoe kom je aan die littekens op je wang?” “Ach, ik werd aangevallen door een hond toen ik als jongetje de krant bezorgde.” Het blijft niet bij dit ene uitstapje. Ze maken tochtjes, drinken op een terras een glaasje, gaan uit eten, slapen de ene nacht in zijn Kingsize bed en de andere in haar Queensize bed. Hij is een enthousiast minnaar, neemt uitgebreid de tijd. Het verbaast haar daarom dat hij, als hij moet wachten, irritant ongeduldig

wordt. Trommelen met zijn vingers op de tafel in een restaurant als er niet snel gereageerd wordt. Als hij de tiende in een rij is, is het geluid van een tapdanser zachter dan het getimmer van zijn schoen. Haar gevoelens zijn als een dubbeloculus. Als ze door het bovenste deel kijkt, ziet ze een veelomvattend beeld: empathisch, hartelijk, zorgzaam. Door het onderste deel ziet ze de kleine lettertjes, de knul die haar broertje bont en blauw sloeg. En wat haar steeds meer irriteert is het ongeduldige, het driftige. Hij spreekt over een gezamenlijke toekomst. Op haar laatste dag brengt hij haar naar Flamingo Airport. Hij blijft nog een paar dagen. Hij neemt haar gezicht in zijn handen, de tranen staan in zijn ogen. “Ik houd zo veel van je. Je gaat me toch bellen?” “Ja, natuurlijk, zodra ik ben geland bel ik je.” Ze veegt met haar hand langs haar droge ogen.

Als ze boven de oceaan vliegt, pakt ze haar iPhone, zoekt alle foto's waarop hij staat en delete ze. Zijn telefoonnummer verwijderd ze.

Trudi Bijsterbosch-Janson

Van Malmok tot Willemstoren inspireert Bonaire tot opvallende bespiegelingen over mens, dier en landschap. Soms ontroerend, ingetogen dan wel uitbundig, vaak met een glimlach. De verwondering regeert bij deze getuigenissen over een bescheiden eiland in een zee vol zeggingskracht. Uw reactie is welkom via bonaire.cursief@gmail.com

Gemeenten slaan alarm over tekort bij politie

ROTTERDAM — De tekorten bij de politie zijn in steeds meer plaatsen in Nederland te merken. Onderzoek van het *AD* bij veertig grote gemeenten en de tien regionale politiekorpsen toont aan dat bureaus de deuren sluiten, er minder politie in uitgaansgebieden en bij voetbalwedstrijden is en zaken langer blijven liggen. De Rotterdamse burgemeester Ahmed Aboutaleb zegt in de krant: “Deze situatie is niet houdbaar.”

“Het is noodzakelijk dat er structurele investeringen worden gedaan”, is de noodkreet van de burgemeester richting minister Ferd Grapperhaus (Justitie en Veiligheid). “Hoe eerder dat geld beschikbaar is, hoe eerder deze nijpende situatie kan worden opgelost.”

Eerder was al bekend dat Amsterdam een aantal specialistische teams tijdelijk

schrapt zodat er meer agenten de straat op kunnen. Ook in andere steden maken de korpsen keuzes. Zo blijkt uit de AD-enquête dat in Den Haag minder toezicht is in de wijken, in Breda meer zaken op de plank blijven liggen, in Eindhoven minder politie-inzet is bij voetbalwedstrijden en Groningen veel mensen kwijt is aan grote operaties in andere regio's. In Nijmegen worden in de buitengebieden de aanrijtijden niet meer gehaald en Rotterdam

staat in de zomermaanden geen nieuwe evenementen meer toe.

Volgens burgemeester Theo Weterings van Tilburg is het weghalen van agenten uit de regio naar aanleiding van de moord op advocaat Derk Wiersum ‘de druppel’. “Dat mag en kan geen structurele oplossing zijn”, zegt hij in de krant. De korpsen maken zich grote zorgen over de overbelasting van de agenten.

Conservatieven iets sterker in peiling

LONDEN — De Conservatieve Partij van premier Boris Johnson heeft in de jongste peiling iets meer aanhang gekregen. Van de ruim 2000 ondervraagden in een peiling van Panelbase gaf 43 procent zijn steun aan de Conservatieven, een procentpunt meer dan in de vorige peiling. De oppositiepartij Labour bleef gelijk op 34 procent en de Liberaal-Democraten ook op 13 procent.

De gezaghebbende marktonderzoeker en peiler YouGov komt dinsdagavond met de resultaten van een peiling

die de laatste is vóór de parlementsverkiezingen van 12 december. Die peiling wordt gedaan samen met Sky News en The Times. In de laatste peiling van YouGov hadden de Conservatieven ook 43 procent van de ondervraagden achter zich. De Britse peilingen gelden over het algemeen niet als zaligmakend. Eerdere verkiezingen zorgden ook bij opiniepeilers voor grote verrassingen. Volgens waarnemers maakt nu ook de diepe verdeeldheid binnen de partijen en binnen de kiesdistricten over het opzeggen van het EU-lidmaatschap het peilen van de opinies uiterst moeilijk.

Banken hoeven gegevens Trump nog niet te geven

NEW YORK — Twee banken hoeven het Amerikaanse Congres voorlopig nog geen financiële informatie te overhandigen over president Donald Trump. Een rechter van het Amerikaanse hoogerechtshof heeft de uitvoering van een uitspraak van een ander hof opgeschort.

De advocaten van Trump hadden het hooggerichtshof daarom gevraagd. Rechter Ruth Bader Ginsburg liet gisteren weten dat de uitspraak van het hof van beroep tot 13 december is bevroren. Dat bepaalde eer-

der deze week dat Deutsche Bank en Capital One Financial Corp de financiële gegevens moeten overhandigen.

Deutsche Bank liet eerder weten inderdaad over belastingaangiften te beschikken die Amerikaanse politici hadden opgevraagd. Democraten willen dat de banken financiële informatie overhandigen over de president en zijn kinderen Donald Trump Jr., Ivanka Trump en Eric Trump. Die gegevens zijn via een dagvaarding opgevraagd door commissies in het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden, waar de oppositie in de meerderheid is.

Tienduizenden lopen klimaatmars Madrid

Foto: AFP

MADRID — Tienduizenden mensen uit de hele wereld hebben gisteravond in Madrid gedemonstreerd tegen de klimaatverandering en de inactiviteit van de verantwoordelijke politici. De beroemdste deelnemer was de Zweedse activiste Greta Thunberg (16) die vanuit New York per zeilboot en met de trein naar de Spaanse hoofdstad is gekomen.

De demonstratie vond plaats in het kader van de 25e Wereldklimaatop, die maandag in Madrid begon. De kleurrijke klimaatmars begon gisteravond vroeg in de buurt van Station Atocha en voerde onder meer langs de boulevard Paseo del Prado in het centrum van de stad. Voorop liepen vertegenwoordigers van inheemse volken uit Latijns-Amerika waar de

effecten van klimaatverandering groot zijn. Thunberg bekleemtoonde volgens Spaanse media het doel van de protestmars en zei dat er nog steeds niet genoeg door de politiek wordt gedaan aan de klimaatproblematiek. “Julie hoeven niet meer naar mij te luisteren dan naar wie dan ook, ik ben slechts als klimaatactiviste onderdeel van een hele

grote beweging die steeds meer wordt gehoord, maar dat wordt niet in politieke actie omgezet”, zei Thunberg aan het begin van de mars. De activiste liep maar heel even mee. Op aanraden van de politie verliet ze snel de optocht, omdat ze werd omgeven door zoveel fotografen, verslaggevers en aanhangers dat ze in het gedrang kwam, berichtte de krant *El País*. In een elektrische auto werd zij naar een groot podium gereden, waar de slotmanifestatie werd gehouden. Thunberg wordt maandag op een bijeenkomst van UNICEF in Madrid verwacht.

Saudiër schiet mensen dood op basis VS

PENSACOLA — Een leerling van de Saudische luchtmacht heeft gisteren zeker drie mensen doodgeschoten op de Amerikaanse marinevliegbasis in Pensacola in Florida. De politie schoot de dader dood, melden de Amerikaanse autoriteiten. Acht mensen raakten gewond, onder wie twee politieagenten.

“Er zullen duidelijk veel vragen rijzen over het feit dat deze persoon een vreemdeling is, deel uitmaakt van de Saudische luchtmacht en dan hier op onze grond traint,” zei de gouverneur van Florida, Ron DeSantis. Hij benadrukte dat de man “dezelfde nationaliteit heeft als vijftien van de negentien mannen die betrokken waren bij de aanslagen van 9/11 en van wie sommigen naar de vliegschool in Florida gingen.”

Koning Salman van Saudi-Arabië heeft president Donald Trump gebeld en zijn condoleances overgebracht

Foto: AFP

en zijn medeleven betuigd aan de families en vrienden van de slachtoffers. De koning zei volgens Trump verder dat het Saudische volk woedend is op de barbaarse acties van de schutter en dat deze op geen enkele manier de gevoelens

vertegenwoordigen van het Saudische volk dat van de Amerikanen houdt. Trump zelf noemde de schietpartij een ‘vreselijke gebeurtenis’. Onderzocht wordt of het incident een link met terrorisme heeft. Het was de tweede schiet-

partij op een marinebasis in drie dagen. Woensdag schoot een Amerikaanse matroos op marinebasis Pearl Harbor in Hawaï twee mensen dood en verwondde er een. Daarna beroofde hij zichzelf van het leven.

EU en Turkije houden vast aan migratiedeal

ANKARA — Turkije en de Europese Unie willen nauw blijven samenwerken op het gebied van migratie. Beide partijen blijven achter de vluchtelingendeal uit 2016 staan en zijn bereid tot nieuwe afspraken, meldt de Europese Commissie na een bezoek aan Ankara.

De deal behelst onder meer dat alle migranten die aankomen in Griekenland mogen worden teruggestuurd naar Turkije. Voor elke migrant die Turkije terugneemt, laat Europa een Syrische vluchteling naar de EU overkomen. Voor de opvang van vluchtelingen in Turkije droeg de EU de afgelopen jaren al 6 miljard euro bij.

De nieuwe EU-commissarissen verantwoordelijk voor migratie, de Griekse vicevoorzitter Margaritis Schinas en de Zweedse Ylva Johansson, hadden ‘constructieve gesprekken’ in de Turkse hoofdstad. Ze werden ontvangen door president Erdogan en andere hooggeplaatste politici. De twee wilden met hun bezoek ‘concreet laten zien dat de EU haar betrokkenheid bij en samenwerking met Turkije als een belangrijke strategische partner en buur wil voortzetten’, aldus het dagelijks EU-bestuur. Erdogan dreigde in oktober nog miljoenen Syrische vluchtelingen naar Europa te sturen als de EU haar kritiek op de Turkse inval in Syrië niet zou inslikken.

Bouterse bedankt krijgsraad voor eenheid

PARAMARIBO — De Surinaamse president Desi Bouterse heeft de Krijgsraad bedankt voor zijn veroordeling in het proces over de Decembermoorden. Het vonnis heeft de eenheid binnen zijn Nationale Democratische Partij (NDP) namelijk vergroot, zo zei hij gisteren tijdens een partijbijeenkomst in Paramaribo. Na de toespraak van Bouterse klonk vanuit de zaal het gospelnummer *We Shall Overcome*.

De opkomst van de NDP-leden was groot. Naar schatting waren er binnen en buiten het partijgebouw zeker vierduizend aanhangers aanwezig. Prominent lid en tevens minister van Sociale Zaken en Volkshuisvesting André Misiëkaba, riep de leden op hard aan het werk te

gaan, zodat de NDP met een ruime meerderheid de verkiezingen zal winnen. Dan kan Bouterse aan zijn derde termijn als president van Suriname beginnen.

Bouterse werd vorige week veroordeeld tot twintig jaar gevangenisstraf. De Surinaamse Krijgsraad heeft hem schuldig bevonden aan betrokkenheid bij de moord op vijftien mensen in december 1982. De president heeft tegen het vonnis verzet aangekend. Daardoor is Bouterse volgens zijn advocaat Irwin Kanhai nu geen veroordeelde, maar verdachte. Kanhai bevestigde na afloop van de bijeenkomst nogmaals aan journalisten dat er inderdaad verzet was aangetekend. De afgelopen dagen was daar verandering over ontstaan.

‘Overleg VS en Taliban hervat’

WASHINGTON — De Verenigde Staten en de Taliban hebben vandaag in de Qatarese hoofdstad Doha onderhandelingen hervat over het verminderen van het geweld in Afghanistan. Dat hebben een woordvoerder van de Taliban en een Amerikaanse bron rond het overleg gemeld.

De focus zou liggen op het werken aan een bestand tussen de Taliban met de Afghaanse regering en de Amerikaanse troepen die het regime in Kabul steunen. Ook zou de weg moeten worden vrijgemaakt voor directe onderhandelingen tussen de Afghaanse regering en de opstandige Taliban. In september leken de Taliban en de VS het al eens te worden over een akkoord. De Amerikaanse president Donald Trump

wou beginnen met het terughalen van duizenden militairen uit Afghanistan. In ruil daarvoor zouden de Taliban de garantie geven dat Afghanistan nooit meer een uitvalsbasis zou worden voor terreurgroepen als al-Qaeda. Op 11 september 2001 pleegde al-Qaeda aanslagen in de VS. Osama bin Laden, de leider van het terreurnetwerk, genoot destijds de bescherming van het Taliban-bewind in Afghanistan. Trump liet echter in september dit jaar via Twitter

weten dat hij een punt achter het overleg met de Taliban had gezet. Dit gebeurde nadat de Taliban de verantwoordelijkheid hadden opgeëist voor een aanslag in Kabul. Eind november had Trump tijdens een bezoek aan Afghanistan aangekondigd dat het overleg met de Taliban zou worden hervat. Woensdag deelde het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken mee dat de speciale gezant voor de VS in Afghanistan, Zalmay Khalilzad, naar Qatar zou reizen om te bespreken hoe de gesprekken met de Taliban weer op gang zouden kunnen worden gebracht.

Morales reist van Mexico naar Cuba

Foto: AFP

Evo Morales vorige week in Mexico City.

MEXICO-STAD — De Boliviaanse oud-president Evo Morales is naar Cuba gevlogen. Een medewerker van de naar Mexico uitgeweken oud-president zei dat het om een korte reis gaat en dat Morales in Cuba medisch zal worden onderzocht. Ook zeiden bronnen rond Morales tegen de Spaanse krant *El País* dat het voormalige staatshoofd overweegt zich binnenkort in Argentinië te vestigen.

Morales zou vanuit Argentinië, dat in het noorden grenst aan Bolivia, beter contact kunnen houden met de kopstukken van zijn linkse politieke beweging MAS. Hij zou dat belangrijk vinden met het oog op de pre-

sidentsverkiezingen in Bolivia. Daarvoor is nog geen datum vastgelegd.

Morales zou naar Argentinië willen reizen na het aantreden dinsdag van de linkse Albert Fernández tot pre-

sident van het Zuid-Amerikaanse land. Aan het bewind van Morales, die sinds 2006 president was, kwam vorige maand abrupt een einde. Hij kondigde toen zijn vertrek aan en vluchtte later naar Mexico.

Zijn positie was onhoudbaar geworden doordat grote onrust was ontstaan over vermeend gesjoemel tijdens de verkiezingen. Morales houdt zelf vol dat hij het slachtoffer van een staatsgreep is geworden.

Fundacion pa Hende Muhe den Dificultad
Bel: 583 5400 – Primavera 1-B
Ma – Vr 8 am – 5 pm

STOP Huiselijk geweld!

Attentie deelnemers van de Amigoe Aruba kleurwedstrijd!

Directie van Amigoe di Aruba is zeer tevreden met het aantal kinderen die mee hebben gedaan aan de kleurplaatactie. We hebben een groot aantal kleurplaatjes ontvangen, maar kunnen maar 3 winnaars voor de mega tekenset uitkiezen. Amigoe Aruba wil echter alle kinderen bedanken voor hun deelname aan de kleuractie. Wij willen graag **ALLE** deelnemers uitnodigen bij ons op kantoor aan de Bilderdijkstraat 16 kantoor 2 op maandag

16 december 2019 om 3 uur 's middags.

Deelnemers die geen mega tekenset hebben gewonnen krijgen voor hun deelname een leuk cadeau!
Leuk hè?
Graag vragen wij alle ouders om de aanwezigheid van hun kind(eren) vóór 13 december 2019 telefonisch bij Rushilene te bevestigen op nummer 582-4333.

Amigoe Aruba wenst u gelukkig feestdagen toe.

Belangrijke nummers

Centraal Politie	100	Maria	585-8145
Brandweer	911	Noord	586-4606
Politie O'stad	102	Oduber	582-1780
Politie San Nicolaas	104	Paradera	588-6638
Politie St.Cruz	105	San Lucas	584-5119
Politie Noord	107	San Nicolaas	584-8186
Tipline Politie	11141	Santa Anna	586-8181
Ziekenhuis	527-4000	Santa Cruz	585-8028
Dierenarts	585-0400	Seroe Preto	584-4833
Elmar centraal	523-7100	Trupiaal	583-8560
Elmar storing	523-7147		
WEB Aruba	525-4600		
SETAR	582-2116		
Taxi (TAS)	587-5900		
Taxi (ATT&T)	582-2010		
Taxi (PTS)	588-0035		
Taxi (Diamond)	587-2300		
Kankerbestrijding	582-0412		
Stichting SAMBA	582-0903		

—Oranjestad—			
Ambulance	582-1234		
BGD Oranjestad	527-2782		
Veterinaire Kliniek	582-1720		
Animal Shelter	582-1623		

— San Nicolaas—			
Ambulance	584-5050		
Centro Medico	523-8833		
BGD San Nicolaas	527-2782		
Serlimar	584-5080		

— Botica —			
4 Centro Medico	584-5794		
Alôê	584-4606		
Central	585-1965		
Dakota	588-7364		
Del Pueblo	582-1253		
Eagle	587-9011		
Kibrahacha	583-4908		

585-8145			
586-4606			
582-1780			
588-6638			
584-5119			
584-8186			
586-8181			
585-8028			
584-4833			
583-8560			

— Mortuarius —			
Ad Patres	584-2299		
Aurora	588-6699		
Olive Tree			
San Nicolaas	584-8888		
Olive Tree			
Oranjestad	582-0000		

— Stichtingen —			
Fundacion Anti-Droga Aruba (FADA)	583-2999		
Fundacion Respetami	582-4433		
Zwanger? Fundacion CIZKA	583-0331		
Fundacion Diabetico Arubano	593-0507		
Twelve Step Meeting	593-4928		
AA-NA- AL- ANON- OA	583-8989		
Fundacion Amor Pa	568-4739		
Prohimo	564-8849		
NA Acceptance Group	565-7500		

Fundacion Centro Ecologico Aruba	562-8984		
Bureau Sostenemi Misbruik en mishandeling tegen minderjarigen	588-1010		
Fundacion C.V.A. voorkomen en zorg voor stroke	567-7004		

Het weer

ZONDAG			
08 DECEMBER 2019			
Gedeeltelijk bewolkt met wind vanuit het Oostnoor- doost tussen 15 en 24 km/u.			
Max Temp. 30°	Voelt Als 36°	Wind 15 km/u	Precipitatie 51%
Zonsopgang 06:50	Zonsondergang 18:14	UV index 10 v/d 10	
ZONDAGAVOND			
Gedeeltelijk bewolkt met wind vanuit het Oostnoor- doost tussen 15 en 24 km/u.			
Min Temp. 26°	Voelt Als 28°	Wind 15 km/u	Precipitatie 59%
Maansopgang 15:46	Maansondergang 04:26		

Aankomsttijden	Dienstdoende huisartsen
	Huisarts nachtdienst - Oranjestad Huisartsenpost Hospitaal 527-4580
Cruiseschepen	Huisarts nachtdienst - San Nicolaas Centro Medico San Nicolaas 07 Dec. 2019 - Dr. Giel 08 Dec. 2019 - Dr. Every
Zondag 08 Dec. '19	Dienstdoende apotheken Apotheek nachtdienst San Nicolaas Botica Seroe Preto 584-4833
Carnival Sunshine 08.00 – 23.00	Apotheek nachtdienst Oranjestad Botica del Pueblo 582-1253
Maandag 09 Dec. '19	
MSC Divina 08.00 – **** Carnival Legend 09.00 – 22.00 Oceana 08.00 – 18.00	
Dinsdag 10 Dec. '19	
Norwegian Epic 08.00 – 20.00 MSC Divina – Dept. **** – 18.00	

**Kerkdiensten
Protestantse Gemeente**

Sunday 8.30 – 9.30
Worship service in English at Seroe Colorado Community Church. The service is informal and the dresscode is "come as you are".

Zondag 10.30 – 11.40
Eredienst in het kerkgebouw aan Wilhelminastraat 1; mensen van alle gezindten zijn welkom. Zingen en toepassing van de Bijbel staan centraal. De voertaal is Nederlands, met een korte samenvatting in het Engels. Er is een aparte ruimte met uitleg voor kinderen tot 12 jaar, en een crèche voor de kleinsten. Na de dienst praten mensen gezellig na in onze koffiekamer.

Dresscode is "island elegance".

Turtug Aruba

**(sporen van) een
zeeschildpad gezien?
Bel TURTLE HOTLINE :
592 93 93**

- Kinderen mogen alleen vuurwerk afsteken onder toezicht van volwassenen
- Voorzichtigheid geboden bij afsteken vuurwerk

COLOFON

Uitgeverij: Amigoe Aruba N.V. Amigoe op School Topixs Aruba Production Tel: (297) 582-4333 Fax: (297) 582-2368	Topixs Aruba Production Yakari Gabriel Raisa Montilla topixaruba@amigoe.com
Directie: Michael Voges mvoges@amigoe.com Grecia Willems gwillems@amigoe.com	Administratie Amigoe Krant: Rushilene Lejuez adminaruba@amigoe.com
Redactie: Melissa Stamper (eind redacteur) Nadine Salas Ariën Rasmijn Bobby Spier Carina Weaver arubaredactie@amigoe.com	Administratie Abonnement: Zulaika Kelly abonementaruba@amigoe.com
Advertentie verkoop Amigoe Krant: Zulma Kock Calisa Roosberg avisoaruba@amigoe.com	Distributie en klachten over bezorging: Zulma Kock abonementaruba@amigoe.com
Amigoe op School: Tiziana La Torre aosaruba@amigoe.com	Printer: Caribbean Speed Printers NV Aruba
	Kantooruren: Maandag t/m Vrijdag 8:00 am – 4:30 pm
	Bankrekeningnummers: Caribbean Mercantile Bank #20651903 Banco di Caribe # 81027801 RBC #100031723 Aruba Bank # 6000400190

R. Kelly aangeklaagd om vals id-bewijs Aaliyah

Foto: Shutterstock

De Amerikaanse zanger R. Kelly wordt in New York vervolgd voor een nieuwe aanklacht. De muzikant wordt daar beschuldigd van omkoping van een ambtenaar om een vals id-bewijs te verkrijgen voor zijn destijds minderjarige vriendin, zangeres Aaliyah.

In de aanklacht wordt Aaliyah Haughton niet bij naam genoemd, schrijven Amerikaanse media, maar de aanklager noemt 30 augustus 1994 als datum voor de fraude. De dag daarna trouwde de toen 27-jarige R. Kelly

met de zangeres, die vijftien jaar was. Het huwelijk werd nietig verklaard op verzoek van haar ouders, die er pas later achterkwamen dat hun tienerdochter haar ja-woord had gegeven.

De nieuwste beschuldiging wordt toegevoegd aan een hele reeks aanklachten tegen R. Kelly. Hij wordt in New York en Chicago onder meer vervolgd wegens kindermisbruik, het bezit van kinderporno en het belemmeren van de rechtsgang. De zanger blijft erbij dat hij onschuldig is.

Reuzenplaneet ontdekt bij witte dwerg

Wetenschappers hebben voor het eerst bewijs gevonden voor een reuzenplaneet die een baan beschrijft rond een zogenoemde witte dwerg, het overblijfsel van een ster. De onderlinge afstand is zo klein dat de atmosfeer van de planeet wordt weggetrokken en een schijf van gas vormt rond de ster. Dat geeft volgens de Europese Zuidelijke Sterrenwacht (ESO) een indruk van hoe ons zonnestelsel er in de verre toekomst zal uitzien. Onze zon wordt ooit ook een witte dwerg.

De ontdekking is gedaan met de grote ESO-telescoop in de Atacama-woestijn in Chili. Dat was een gelukkig toeval, zij onderzoeksleider Boris Gänsicke van de Britse universiteit van Warwick bij de publicatie van de bevin-

dingen in het tijdschrift *Nature*. Zijn team bestudeerde ongeveer 7000 witte dwergen die in de databank van Sloan Digital Sky Survey zitten. Eentje viel op door afwijkende chemische elementen.

Om meer te weten te komen over dit bijzondere hemellichaam (geregistreerd als WDJ0914+1914) op 1500 lichtjaar van de aarde werden spectrummetingen gedaan in Chili met de X-shooter, waaraan ook Nederland heeft meegewerkt bij de ontwikkeling. Daaruit bleek de aanwezigheid van veel waterstof, zuurstof en zwavel in de gasringen van de hete witte dwerg, die niet van de ster zelf afkomstig waren. De conclusie was dat een verdampende reuzenplaneet de bron moest zijn.

23.000 jaar oud venusbeeldje ontdekt

Foto: AFP

Bij een opgraving in Noord-Frankrijk is een 23.000 jaar oud beeldje ontdekt. Het beeldje van kalksteen is waarschijnlijk een 'venusbeeldje', een vruchtbaarheidssymbool.

Tijdens een opgraving in Renancourt, vlakbij Amiens vonden archeologen een stapeltje gebroken kalksteen. Een aantal stukken steen leken door mensen bewerkt te zijn. De archeologen puzzelden de bewerkte stukken in elkaar. De stukken bleken samen een beeldje te vormen.

Het beeldje is geen natuurgetrouwe weergave van een mens. De borsten en het achterwerk van het poppetje zijn extreem groot weergegeven, het hoofd en de ledematen zijn juist minder prominent aanwezig. Daarom is het waarschijnlijk dat het beeldje is gebruikt als vruchtbaarheidssymbool. Het beeldje is gevonden tussen de overblijfselen van wat waarschijnlijk een jagerskamp is geweest. De archeologen hebben koolstofdate-

ring toegepast op organisch materiaal dat bij het beeldje is gevonden. Daaruit bleek dat het beeldje zo'n 23.000 jaar oud moet zijn.

Volgens de archeologen is het een unieke vondst. In Europa zijn slechts honderd van dit soort beeldjes gevonden, de meeste in Rusland en Centraal-Europa. Slechts vijftien van dit soort beeldjes zijn in Frankrijk gevonden. Venusbeeldjes bestaan meestal uit zacht materiaal, zoals bot, ivoor of een zachte steensoort zoals kalksteen. Het zijn vaak beeldjes waarvan de geslachtsorganen overdreven nadrukkelijk zijn weergegeven, terwijl hoofd en ledematen een stuk kleiner zijn. Hoewel er discussie is over de functie van de beeldjes, gaan veel archeologen er vanuit dat ze zijn gebruikt als vruchtbaarheidssymbool. Het oudste beeldje dat is teruggevonden is de Venus van Willendorf. Die is nog 13.000 jaar ouder dan het venusbeeldje dat bij Renancourt ontdekt is.

Mensen

Sergei Pinto afgestudeerd

Sergei Pinto, oud-leerling van het Vigdis Jonckheer Mensing College en het Radulpus College, studeerde onlangs af als Maritiem Officier aan de bacheloropleiding van de Hogeschool Zeeland in Nederland. De titel van zijn scriptie luidde 'Ballastwater management implementation, complying with a more ecologically sound future'.

Sergei is inmiddels in dienst getreden bij Royal Wagenvorg BV als eerste stuurman op de Sydborg. Zijn ouders Hugo en Agnes Pinto en zijn broer Igor feliciteren hem van harte met deze prestatie en wensen hem veel succes met zijn verdere carrière.

Goudjakhals gezien in Drenthe

Op een wildcamera in Drenthe is eind november een goudjakhals vastgelegd. Dit is de eerste waarneming van deze diersoort ooit in deze provincie, meldt Staatsbosbeheer.

Ook voor Nederland is het spotten van de goudjakhals bijzonder. Het dier is pas twee keer eerder in Nederland gezien, in 2016 en 2017 op de Veluwe. Het lijkt erop dat hij bezig is aan een opmars vanuit Oost-Europa. De goudjakhals (*Canis aureus*) is het kleine neefje van de wolf, met een spitse snuit en hoekige wangen. Hij is geen enorme jager maar een

Foto: Shutterstock

alleseter die fungeert als 'opruimdienst van moeder natuur': hij eet kadavers, maar vangt ook muizen en rat-

ten en kan zo de plaatselijke knaagdierenpopulatie in toom houden, aldus Staatsbosbeheer.

Steeds meer Nederlanders overleven hartinfarct

Foto: Shutterstock

Een hartinfarct loopt steeds minder vaak fataal af. Volgens cijfers die de Hartstichting heeft gepubliceerd, is de sterfte door acute hartinfarcten sinds 1980 bij mannen met 89 procent gedaald en bij vrouwen met 86 procent. Dat is volgens de stichting vooral te danken aan snellere hulpverlening en verbeterde behandelingen, zoals dotteren.

Volgens cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek overlijdt wel nog steeds ongeveer een op de vier mensen aan hart- en vaatziekten. Na kanker is het de tweede doodsoorzaak. Maar over de gehele linie is het sterftecijfer door hart- en vaatziekten fors gedaald: bij mannen met 70 procent sinds 1980 en

bij vrouwen met 63 procent. Het aantal chronische patiënten met hart- of vaatziekten neemt logischerwijs wel toe: dat zijn er volgens de Hartstichting inmiddels ruim 1,5 miljoen. "Om het tij te keren zullen we meer in moeten zetten op het voorkomen van hart- en vaatziekten", zegt directeur Floris Italianer. "Daarom roepen wij veertigplussers bijvoorbeeld op om regelmatig hun bloeddruk te meten." Daarnaast investeert de stichting in onderzoek om ziekten in een vroeger stadium aan het licht te brengen.

Omdat voorkomen beter is dan genezen, pleit de Hartstichting bij de overheid voor 'stevige maatregelen' om gezonde voeding te bevorderen. "Onze omgeving

Salvini stopt met eten Nutella om Turkse noten

Foto: Shutterstock

Matteo Salvini stopt met het eten van Nutella. De leider van de rechtse Italiaanse partij Lega vindt het product niet Italiaans genoeg. Hij zegt zijn brood alleen nog maar met salami en sardientjes te eten. "Ik ben erachter gekomen dat de gebruikte hazelnoten uit Turkije komen", aldus Salvini bij een partijbijeenkomst in de stad Ravenna. "Ik wil liever alleen maar Italiaanse producten gebruiken. Ik eet Italiaans om de Italiaanse boeren te steunen."

Italiaanse media melden dat Italië niet genoeg hazelnoten produceert om aan de vraag van Nutellafabrikant Ferrero te kunnen voldoen. Turkije produceert de meeste hazelnoten ter wereld. Salvini was tot september minister van Binnenlandse Zaken van Italië. Hij liet de coalitie met de Vijfsterrenbeweging (M5S) klappen in de hoop op nieuwe verkiezingen. Salvini viste echter het net door een onverwachte coalitie van de M5S met de Democratische Partij (PD).

Lid Nobelcomité boycot uitreiking om Handke

Foto: AFP

Een Zweeds lid van het Nobelcomité boycot dit jaar de uitreikingen, omdat de schrijver Peter Handke (foto) de Nobelprijs voor Literatuur heeft gewonnen. Peter Englund zegt dat hij hypocriet zou zijn als hij de onderscheiding voor Oostenrijker Handke zou vieren, vanwege diens pro-Servische houding tijdens het Balkanconflict in de jaren negentig. Englund doet zijn uitspraken in de Zweedse krant *Dagens Nyheter*. Hij deed in de jaren negentig als journalist verslag van het gewapende conflict in de Oost-Europese regio. Het comité kreeg al eerder

kritiek op het toekennen van de prijs aan Handke. Overlevenden van de genocide in Srebrenica in 1995 stuurden in oktober al een brief naar Zweden. "Dit is een schande. Ze moeten zich afvragen wat voor boodschap ze hiermee afgeven."

De Zweedse academie reageerde daarop door te stellen dat Handke de genocide nooit heeft ontkend en dat er geen bewijs is dat Handke de begrafenissen van de voormalige president van Servië Slobodan Milosevic heeft bijgewoond. Handke zou daar een toespraak hebben gehouden.

Buckles

By David Gilbert

Beetle baily

By Mort Walker

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

Ajax laat zich verrassen door sterk Willem II

AMSTERDAM — Ajax begint in mineur aan een loodzware week. De koploper ging voor eigen publiek hard onderuit tegen een sterk Willem II (0-2).

Het optreden van Ajax belooft weinig goeds voor de duels van dinsdag met Valencia en volgende week zondag met AZ. De nummer twee van de competitie uit Alkmaar kan vandaag in de uitwedstrijd tegen PEC Zwolle de achterstand op Ajax terugbrengen tot drie punten.

Ajax zag een einde komen aan een serie van vijftien gewonnen thuiswedstrijden op rij in de competitie. De vorige nederlaag voor eigen publiek in de eredivisie dateerde alweer van 5 november 2017 tegen FC Utrecht, toen Erik ten Hag daar nog trainer was. Een goed en geconcentreerd spelend Willem II klom door de verrassende uitzege naar de derde plaats van de ranglijst. Ajax, dat nog ongeslagen was in de eredivisie, bleef ver verwijderd van het niveau van de laatste thuiswedstrijden tegen Feyenoord (4-0), FC Utrecht (4-0) en Heracles Almelo (4-1). Vier dagen voor de belangrijke wedstrijd tegen Valencia in de Champions League startte de koploper in een

Tot ieders verbazing won Willem II gisteren in de ArenA van Ajax.

veel te laag tempo. Alsof het toch wel goed zou komen. Ajax begon met Noa Lang en Klaas-Huntelaar, de aanvallers die afgelopen zondag samen nog goed waren voor vijf doelpunten tegen FC Twente. Zij wisten zich tegen Willem II nauwelijks te onderscheiden. Deels omdat ze slecht werden aangespeeld, maar ook omdat ze zelf veel te weinig brachten. Beiden werden dan ook gewisseld. David Neres en Zakaria Labyad komen voor de winter-

stop zeker niet meer in actie. Mogelijk is Quincy Promes tegen Valencia en AZ wel inzetbaar. Trainer Ten Hag kan zijn topscorer goed gebruiken. Willem II bleef vrij eenvoudig overeind en sloeg vlak voor rust zelfs toe na een snelle counter. Ché Nunnely was Sergiño Dest te snel af en verdiende een strafschop, die door Mike Trésor Ndayishimiye koelbloedig werd benut: 0-1. Ajax speelde na rust met veel meer energie dan in de eerste helft. Maar vooral

bij de laatste pass ontbrak het aan precisie. Trainer Ten Hag heeft niet veel fitte aanvallers meer over nu Neres, Promes en Labyad niet beschikbaar zijn. Hij wisselde na een klein uur Lang voor Siem de Jong, die al snel verzuimde raak te koppen. Donny van de Beek was dichtbij de gelijkmaker voordat invaller Damir Danbloedig werd benut: 0-1. Ajax speelde net als Nunnely in de jeugd van Ajax.

Feyenoord 2 maanden zonder Karsdorp

ROTTERDAM — Feyenoord moet het zo'n twee maanden doen zonder Rick Karsdorp. De rechtsback heeft een operatie ondergaan om verlost te worden van aanhoudende liesklachten. Karsdorp (24) kwam begin november in de Europese wedstrijd tegen Young Boys (1-1) voor het laatst in actie. De medische staf verwacht dat de Zuid-Hollander op z'n vroegst in februari weer in actie kan komen.

Karsdorp keerde afgelopen zomer op huurbasis terug in De Kuip, nadat hij de afgelopen twee jaar mede door de nodige blessures amper had gevoetbald voor AS Roma. Ook bij Feyenoord bleef de drievoudig international van Oranje tobben met zijn fysieke gesteldheid.

Hij speelde tien competitieduels, maar in de helft daarvan ging de verdediger eerder naar de kant. Bij afwezigheid van Karsdorp krijgt de negentienjarige Lutsharel Geertruida al een paar weken een kans als rechtsback van trainer Dick Advocaat. Hij zal zon-

dag normaal gesproken ook weer in de basis staan in de uitwedstrijd tegen Vitesse.

Trainer Dick Advocaat kan in Arnhem evenmin beschikken over de geblesseerde doelmannen Kenneth Vermeer en Justin Bijlow. Ook de verdedigers Sven van Beek, Ridgesciano Haps en Edgar Ié zijn niet inzetbaar.

De Haagse coach heeft sinds zijn aanstelling eind oktober bij Feyenoord tien punten gepakt in vier competitieduels. "We hebben

goede stappen gemaakt, in de wedstrijden zie ik in steeds meer fases het voetbal dat ik graag wil zien. Er zit een enorme drang in dit elftal", liet hij weten in de aanloop naar het duel.

Verstappen maakt weer 'actie van het jaar'

PARIJS — Autocoureur Max Verstappen is opnieuw onderscheiden met de award voor de 'FIA Action of the Year'. De internationale federatie FIA beloonde de Nederlander daarmee voor de mooiste actie van het seizoen in de Formule 1.

Verstappen, ook gehuldigd vanwege zijn derde plaats in de WK-eindstand achter Lewis Hamilton en Valt-

teri Bottas, werd beloond voor zijn inhaalmanoeuvre op Silverstone waarmee hij Charles Leclerc passeerde. Hij won de prijs al drie keer eerder. "Er gebeurde veel en het was erg cool", keek Verstappen op verstappen.nl terug op zijn bekroonde actie. "We gingen een beetje buiten de baan en we raakten elkaars wielen, wat normaal niet vaak gebeurt in de Formule 1. Ik houd ervan en als je als winnaar uit de strijd

komt, is het meer bevredigend dan dat je het gevecht verliest. Vanaf onze kartingperiode hebben we al gevechten gehad met elkaar en ik ben er zeker van dat dit de komende jaren nog vaker zal gebeuren. Ik denk dat het ook goed is voor de Formule 1." Op het gala werd de in mei overleden racelegende Niki Lauda postuum geëerd met de prijs voor de persoonlijkheid van het jaar.

Volendam na ruime zege dicht bij periodetitel

EINDHOVEN — FC Volendam heeft de tweede periodetitel voor het grijpen. De ploeg van trainer Wim Jonk boekte bij middenmoter FC Eindhoven de zevende opeenvolgende overwinning in de Keuken Kampioen Divisie: 1-4. Het verschil met concurrent SC Cambuur in de stand van de tweede periode bleef één punt.

De Friese koploper van de eerste divisie won met 4-2 bij hekkensluiter FC Dordrecht. Nummer twee De Graafschap bleef uit tegen FC Den Bosch steken op 2-2. Daardoor liep de achterstand van de 'Superboeren' op Cambuur op tot zeven punten. FC Volendam kan volgende week vrijdag voor eigen publiek tegen MVV Maastricht de tweede periodetitel bin-

nenhalen. Cambuur speelt dan thuis tegen Jong Ajax. NEC haakte door een nederlaag bij Excelsior (2-1) af in de strijd om het periodekampioenschap. FC Volendam leidde bij de rust al met 2-0. Gijs Smal haalde twee keer doeltreffend uit. Nick Doodeman en Francesco Antonucci brachten na de pauze de treffers van de Noord-Hollandse club

op hun naam. SC Cambuur had in Dordrecht een prettige avond. Na de eerste helft koesterde de Friese ploeg al een voorsprong van 4-1. Robin Maulun (twee), Mees Hoedemakers en Kellian van der Knaap kwamen namens de bezoekers tot scoren. Bij het duel tussen Den Bosch en De Graafschap (2-2) vielen de doelpunten na de rust.

Daryl van Mieghem en Ralf Seuntjens scoorden voor de bezoekers, die een voorsprong van 2-0 prijsgaven. Paco van Moorsel en Leo Vaisanen waren trefzeker voor de thuisclub.

Zwemsters delen goud met Frankrijk

GLASGOW — De Nederlandse zwemsters zijn bij de Europese kampioenschappen kortebaun in Glasgow op de gedeelde eerste plaats geëindigd op het onderdeel 4x50 meter vrij. Het kwartet van Oranje finishte in dezelfde tijd als Frankrijk, 1.35,21. Denemarken pakte het brons.

De formatie bestond uit Tamara van Vliet, Kira Toussaint, Femke Heemskerk en Valerie van Roon. Met 1.35,66 waren ze eerder de snelste in de series. Als wereldrecordhouder gold Oranje bij voorbaat al als kanshebber op een medaille. Van Roon dook als derde het water in voor de laatste 50 meter. "Of je nou voor of achter ligt, je moet ge-

woon knallen. Ik heb zo hard gezwommen dat ik niet eens door had dat de muur eraan kwam. Ik tikte dan ook met m'n duim aan", zei de slotzwemster. Van Vliet, die als eerste startte, sprak van een bizarre race. "We gingen voor goud, maar je moet het wel afmaken. Als je klaar bent en op de kant moet wachten op die andere drie is dat zenuw-

slopend." Heemskerk grapte dat ze moe was van zilver en brons, doelend op haar eerdere medailles. "Maar dit is natuurlijk heel mooi met deze supermeiden." Ook Toussaint had een idee dat het mogelijk was. "Toen de 1 achter ons stond, begon ik te juichen. Later zag ik pas dat Frankrijk dezelfde tijd had. Het was daardoor wel druk op het podium."

Toussaint en Heemskerk wonnen eerder op de dag al een bronzen medaille op individuele nummers.

Zowel de Franse als de Nederlandse zwemsters wonnen goud op de 4x50 meter estafette.

WIN

Amazing Prizes!

#AMIGOEBCREATIVE

ALL INCL. TRIP TO CURACAO

FREE SUBSCRIPTIONS

2

ASUS TABLET

1

WEEKEND STAY FOR TWO

3

Like Amigoe Aruba on Facebook

Take a selfie with an Amigoe or AoS

LIKE THE PAGE INSTANTLY?

scan the code!

www.amigoe.com • Bilderdijkstraat 16-2 • T: 582-4333

AMIGOE MERCH

1 LIKE = 1 VOTE

TAG AMIGOE AND SHARE!

WINNERS WILL BE ANNOUNCED DECEMBER 18, 2019